

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 11 (360) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1954 m. KOVO-MARCH 17 d.

PRICE 15 ct. XIV METAI

Pasaulinė įvykių savaitė!

AMERIKOS KONTINENTAS SUSIRŪPINĖS SAUGUMU

Svarbiausias praėjusios savaitės politinis įvykis yra Venesuelos sostinėje Caracas'e vykusios Amerikos kontinento susirūpinimo dėl komunistinio pavojų priemonės. JAV užsienio reikalų sekretorius J. F. Dulles patiekė rezoliuciją, kuria konferencija pasisako prieš komunistinio skverbimosi į vakarų pusrutulį. Ši rezoliucija priimta 17 balsų, susilaikius Meksikai su Argentina ir Gvatemala laisvu balsuojant prieš.

DEŠIMTOJI TARPAMERIKINĖ KONFERENCIJA,

kurią 20-ties Amerikos valstybių (Kanada nepriklauso) atstovai gyvai svarstė apsigynimo nuo komunistinio pavojų priemonės. JAV užsienio reikalų sekretorius J. F. Dulles patiekė rezoliuciją, kuria konferencija pasisako prieš komunistinio skverbimosi į vakarų pusrutulį. Ši rezoliucija priimta 17 balsų, susilaikius Meksikai su Argentina ir Gvatemala laisvu balsuojant prieš.

KUBOS ATSTOVAS JOS REIKALINGUMĄ RĖMĖ LIETUVOS PAVYZDŽIU.

Konferencija nutarė daryti ekonominis ir prekybos reikalus liečiančias konferencijas. Šia proga įdomu pabrėžti, kad Amerikos kongresui svarstant Kersteno rezoliucijos praplėtimo ir pailginimo klausimą, buvo atsiaklaustas JAV Valstybės departamentas, kuris raštu pareiškė, kad reikia užtikrinti pavergtas tautas, kad Amerika nepripažins jų vergovės.

Tai yra labai geri faktai, dėl kurių Maskva jau kelia gvožtą, šaukdama, kad Amerika ruošia karą. Toks gvožtas grobių tarpe pasigirdo iš Bulganino, Vorosilovo burnų. Plėšrūnai, mat, pajuto, kad „grobis gali ištrūkti iš jų nasrų...“

RUSIJOJE YRA DIDELE ŪKINĖ KRIZĖ, GRESIANČI BADA.

Rusijos žmonės atvirai ima boikotuoti komunistinę vergiją, todėl nenori dirbti. O be darbo ateina badas. Todėl Rusijoje dabar vyksta didysis vergų kilnojimas.

Dešimties tūkstančių agronomų ir inžinierių iš miestų nušalinami į kaimus, kolchozus ir sovchozus, kad akamonių vietose kančiais ir vergų stovyklomis grasindami priverstų kaimiečius dirbti.

Bado pavojus pakibo ir ant sovietinės Kinijos, kur jau du milijonai kinų atsidūrė bado pavojuje. Nežiūrint to, Maskva vis tebegrobja iš Kinijos maistą. Galima spėti, kad netrukus pasigirs SOS šauksmas iš sovietinių kraštų, prilipusių lieptu galą. Bendrai, visoje sovietų valdomoje srityje sovietinis režimas pergyvena tokių ekonominių, ūkinių ir mitybos sunkumų, kad jau rusai, norėdami nukreipti nuo to žmonių dėmesį, pradėjo rėkti, jog Amerika ruošiasi juos pulti.

E. SIMONAČIO PASKAITŲ IR PRANEŠIMŲ KANADŲ JE IR AMERIKOJE TVARKA.

Montrealis kovo 27 d., Hamiltonas balandžio 3 d., Toronto balandžio 4 d., Windsoras balandžio 10 d., Detroitas balandžio 11 d., Čikaga balandžio 16—18 d., Clevelandas balandžio 25 d., Philadelphia gegužės 1 d., New Yorkas gegužės 2 d., Waterburis gegužės 7 d., Worcesteris gegužės 8 d., Bostonas gegužės 9 d.

MLBD.

PASIRUOŠIMAI ŽENEVO PASITARIMAMS

vyksta, bet nesklaidžiai. Ede nas pareiškė, kad tai nebus užsienio reikalų ministerių konferencija, bet tikrai pasitarimas su Korėjos ir Indokinijos klausimais. Tuo norima pasakyti, kad Komkinijos dalyvavimas bus tikrai techniškas ir, be to, kaip kaltinamosios, agresorės dalyvavimas.

Tai komunistams nepalanku, o čia

KANADOS PREMJEKAS TOKIO PAREIŠKĖ, KAD KOMKINIJA BŪSIANTI KANADOS PRIPAZINTA...

Dėl to Kanados parlamente kilo nemažas susijaudinimas, dėl kurio turėjo aiškintis einas pirmininko pareigas p. Pearson. Jis ramino atstovus, kad, gal, taip dar ir nėra. Bet spėjama, kad jis greičiausia taip ir pasakės, atiduodamas duoklę... Churchillui, kuris, kaip spėjama, jam lankantis Londono, buvo mūsų premjerą inspirovęs. Kaip ten bebūtų, Kanadai nereikėtų daryti tokių stambių klaidų, kokias daro Anglija. Juk pripažinimas tu režimui, kurie nepripažįsta demokratinių santvarkos, tai yra „kirtimas šakos, ant kurios sėdim“.

Ir kitose valstybėse vyksta vidaus kovos.

SUOMIJA ISSIRINKO NAUJĄ SEIMĄ,

kuriame agrarai laimėjo 1 ir socialdem. 2 vietas, o komunistai išlaikė senas 43 vietas. Vėl liko ta pati padėtis, kad agrarai su socialdem. turės su daryti koalicinę vyriausybę.

ITALIJOJ SCLEBA SUDARĖ KOALICINĮ KABINETĄ,

kuriame socialdemokratams pavedė labai svarbias ministrijas — darbo, finansų, socialinių reikalų ir viešųjų darbų.

CHARTUME SUSIRINKO PIRMASIS SUDANO SEIMAS,

kuris apspres Sudano likimą. Prieš tai buvo riaušių, kurias kėlė kraštutiniai elementai. Žuvo keliolika žmonių.

AMERIKA SU JAPONIJA SUMEZGĖ NAUJUS SAITUS,

kuri turi patarnauti saugumui nuo komunistinio agresoriaus. Japonija iš Amerikos gaus apsiginklavinimą.

— Eisenhoweris pareiškė, kad Amerika be savo kongreso nutarimo karo nepradės. — Graikija nutraukė prekybą su Rusija, nes ši netiesi pažadų.

— Komunistai laužo Korėjos paliaubų susitarimus — negrąžina sutartų karo nelaisvių ir ginkluojasi.

„NEPRIKLAUSOMOS LIE TUVOS“ BENDROVĖS ŠERININKŲ SUSIRINKIMAS

šaukiamas gegužės mėn. 16 d., 3 val. po pietų, 163—9th Ave, Ville Lasalle, Montreal. Visiems šerinininkams bus išsiunėti kvietimai, todėl visi šerinininkai, kurie pakeitė savo adresus, maloniai prašomi apie tai pranešti „Neprikl. Lietuvos“ adresu. V. ba. — Turkijos prezidentas Bayar sugrįžo iš kelionės po Ameriką.

KĄ PASAKOJA GRĮZUSIEJI APIE IŠVEŽTUS IS LIETUVOS LIETUVIUS.

Konkrečios žinios apie ištremtuosius, kalinamus ir mirusius lietuvius.

Jų tikslumą sunku patikrinti. 1949 m. į Rusiją buvo iš tremtas karo belaisvis apie 50 metų lietuvis Morkys, o 1949 m. vasario mėn. ištremtas Vorkutą apie 50 metų turėjęs kitas lietuvis, Norkus. Tardos stovykloje, už Uralo, buvo laikomi šie lietuviai: Adolfas Šipulis iš Šiaulių, apie 30 m. amžiaus; Vincas Grybas, 38 m., iš Šiaulių; Vyt. Butkus, 23 m., iš Kauno; Stasys Valickas, 24 m., iš Rietavo; Balys Griškas, 23 m., iš Šiaulių; Vyt. Naruševičius, 27 m., kilimo vietovės grįžusis neatsimena; Albertas Brunevičius, 28 m., iš Pagėgių; Vincas Bonaitis, 31 m.; Jonas Bronaitis, 27 m., iš Kauno; kun. Grubliauskas, 42 m., iš Kauno; Pranas Raukas, 31 m., iš Rietavo; Kazimieras Šilinskas, 32 m., iš Mariampolės; Ant. Žvirblys 34 m., vietoje nežinoma. Ten iš viso buvo apie 40 lietuvių. Kitų pasakojimu, 1948 m. buvo išsiųstas į Sibirą su 4 vaikais ūkininkas Mazedauskas, gyvenęs 7 km nuo Šilalės, mokytojo sūnus Ambrazas iš Gudelių ir kt. Ūkininkė Pokvytienė buvo apiplėšta.

Iš Sverdlovsko srity laiko mūsų lietuvių atsimenamos vardės šių: Petrutės Romana vičiūtės ir Br. Šato. Potmoje yra laikomas vilnietis lietuvis gydytojas Dr. P. Lapenis. Siegfriedas W. pasakoja, kaip jį daktarė Šakenienė, chirurgė, min. K. Šakenio žmona, nuo 1950 m. gruodžio mėn. iki 1951 m. gegužės mėnesio gydė šilutės ligoninėje. Po karo ji buvusi ištremta į Sibirą, bet jai pavykė grįžti į Lietuvą. Už tai ji buvo vėl suimta ir nušauta iš naujo 3 metams. Greičiausiai ji esanti vėl su kitais išsiųsta į Sibirą. 10 metų į Sibirą esąs išsiųstas ir Jonas Strazas, apie 30 m., iš Kauno. Jis buvo suimtas 1945 metų pradžioje. V. Šeštuskas, apkalintas tarnavęs vokiečių įtaigose, buvo nuteistas 25 metams priverčiamųjų darbų ir

ESTIJOS NEPRIKLAUSO MYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MONTREALYJE.

36-sis Estijos Nepriklausomybės šventės minėjimas Montrealyje vyko Canadian Legion salėje.

Po Kanados himno, Estų Montrealio Bendruomenės pirmininkas T. Leete, tarė sveikinimo žodį, ypač gausiais šiais metais susirinkusiai estų visuo

AKTUALU VI LASALIEČIAMS!

Balsuokite už Dr. M. Lacharite, kaip majorą (burmistą) balandžio 1 d., kadangi:

šešis metus buvome mulkinami vandens problema, kurios išsprędimo dabartinis majoras Mr. Leroux nesuranda būdų dėl savo užsibuvimo ir delsimo. Ši padėtis trukdo naujų gatvių atidarymą, sudarant sklypų trūkumą privačios statybos tikslams ir kelia keleto dar esamų sklypų kainą iki neįperkamo. „Tai nėra, kaip mes vadiname, rūpinimasis Jūsų interesais“.

Atiduokite savo balsą už asmenį, kuris dar yra jaunas, turi patyrimą, „nes jis turėjo reikalų su miesto valdyba jau 20 metų“, yra pakiliomis dvasios ir yra pilnas energijos, kurią yra pasirūšęs atiduoti savo bendrai piliečių gerovei.

BALANDŽIO 1 D.
BALSUOKIME UŽ

Dr. M. LACHARITE
EKONOMIJA * PROGRESAS

Informacijai:
CENTRINIS KOMITETAS, 7679 GEORGE ST.
Telefonai: PO 6—3155 ir PO 6—2752.

(Šis skelbimas yra Dr. M. Lacharite Rinkiminio Komiteto).

LATVIŲ ORGANIZACIJŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE SVARSTĖ BALŲ FEDERACIJOS KONSTITUCIJOS PROJEKTĄ.

Latvių Tautinė Sąjunga su važiavimo proga svarstė Baltų Federacijos vicepirmininko dr. Martyno Anyso paruoštą Baltų Federacijos konstitucijos projektą sujungti tam tikro mis normomis visas tris Pabalčio valstybes į vieną politinį bei dalinai ekonominį vienetą. Reikalą referuodamas Toronto apylinkės organizacijų pirmininkas J. Freisbergs pareiškė:

Mes dar nekomentuojame patį projektą, apie kurį jau parašė mūsų laikraščiai Toronto „Latvija“ ir New Yorko „Laiks“. Bet mes jau dabar atmetame nuomonę, kad dar nereikia kalinga arba gal per anksti užsiimti šita problema.

Kai išlaisvinimo valanda ateis ir iš anksto nebus planuota ir nieko nedaryta, visos trys valstybės stengsis susiformuoti senose ir įprastose vėžėse. Bet karo ir okupacijos sunaikintoms Baltų tautomis bus daug lengviau bendromis jėgomis atstatyti savo valstybinę aparatą bei ūkį, negu veikiant atskirai. Norint įsijungti į didesnę Europos federaciją, joms bus daug lengviau praveisti savo nusistatymą, jeigu bus veikiami iš didesnio valstybinio vieneto. Atvirkščiai veikiant mes dingtume iš politinio horizonto. Jau dabar labai naudingas galėtų būti mūsų trijų valstybių diplomatų glaudesnis bendradarbiavimas.

Iš viso su laisvuosius Vakarų pasiekusiais karo belaisviais ir grąžintaisiais civiliais internuotaisiais yra grįžę ir keli lietuviai, taip pat per 10 lietuvių vokiečių. Inform. Tarnyba yra susisiekusi su apie 200 grįžusiųjų į Vakarų. Iš jų gautuosius apie mūsų tautiečių žinios, bylojančios apie žiaurų tremtinių likimą, bus paskelbtos vėliau.

Kreipdamasis angliškai į šventėje dalyvavusius svečius, V. Pent, estų bendruomenės vicepirm. pastebėjo, jog Baltijos kraštai buvo vakarų kultūros nešėjai Rytuose.

Estijos Bendruomenė buvo sveikinama Montrealio burmistro atstovo, Latvijos, Lietuvos ir ukrainiečių bendruomenių delegatų bei kitų svečių. MLB vardu sveikinimo žodį tarė P. Povilaitis.

Puikiai pasirodė estų meno jėgos, ypač specialiai iš J. A. V. atvykęs muzikas Ludvig Juht, bei baritonas A. Niitof. Scenoje pasirodė taip pat estų tautinis choras bei skautai. Minėjimas buvo užbaigtas Estijos tautos himnu.

AV KLEBONAS KUN. DR. J. KUBILIUS

balandžio 4—11 savaitę išbus misijoje Čikagoje, kur yra paskiestas.

SERGA p. Mikolajūnas, O. Balčiūnienė ir kt.

ATWATER tunelis jau baigia

mas ir bus atidarytas balandžio mėnesį. Jis ateis apie 5 mil. dol.

TAUPYMA šviesos miesto valdyba nustatė nuo balandžio 25 d. iki rugsėjo 26 dienos.

PAGERBTI 20 metų vedybių sukaktuvių Adelę ir Edvardą Aleksandravičią. Jie gražiai apdovanoti.

ŠV. PATRIKO šventę, kovo 14 d., Montrealy buvo tradicinės eisenos.

TRANSPORTO įmonė miestui per paskutinius du mėnesius davė apie 190 tūkst. dol. nuostolio. Tai aiškinama ne darbo reikšniais.

CANADAIR gautąjį lėktuvų gamybos užsakymą pradės vykdyti tiksliai, gal, kitų metų sausio mėnesį, nes įmonė tam turinti pasiruošti.

Mūsų didžiojo rytų kaimo nuo imigrantų politinės grupės, kalbant apie ateities sutvarkymą, dar šiandien tebekalba apie „nedalinamąją valstybę“, o šita mintis daugel vietose randa pritarimo net Sujungto se Amerikos Valstybėse (US A). Jeigu jau dabar kiti mus įkalkuliuoja į būsimus Rytų Europos valstybinius projektus, mums reikia apie tai ypatingai rimtai pagalvoti.

Toks mūsų susijungimas užkirstų kelią tokioms didrūsėioms idėjoms“.

Latvių Organizacijų pirmi ninkas Swanks po p. Freisbergo kalbos pasiūlė priimti tokią rezoliuciją:

„Organizacijos vienbalsiai nutaria, kad Baltų valstybių bendradarbiavimas turi ypatingą svarbą ir kad projektas įteikiamas Latvių Bendruomenės Tarybai su prašymu ji nuodugniai peržiūrėti ir išaiškinti, kurios Baltų Federacijos kons titucijos projekto bendradarbiavimo normos yra priimtinos ir baltiškų tautų bendrame gyvenime gali būti realiai suvaidamos. Esant reikalui, prašoma sudaryti specialią komisiiją, kuri šiuo klausimu užsiimtų ir jos nuomonę praneštų kitame suvažiavime“. Rezoliucija buvo vienbalsiai priimta. Apie šitą nutarimą buvo pranešta latviškuose laikraščiuose „Latvija“ ir „Laiks“.

ERDMONO SIMONAČIO BELAUKIANT.

Politinis Komitetas nori atkreipti visų Kanados lietuvių malonų dėmesį į mums visiem labai mielą progą — Mažosios Lietuvos veikėjo veterano, VLIKO nario ir nacių pragarą pergyvenusio Erdmono Simonaitis lankymąsi Kanadoje.

Gilia pagarba ir nuoširdžiais sveikinimais jį sutikdamas, Politinis Komitetas neabejoja, kad lietuvis ir lietuvių gausiai dalyvaus visur Mažosios Lietuvos, andai pusę tūkstantčio metų nuo Didžiosios Lietuvos atskirtos, bet tautinę savo gyvastį išsaugojusios, minėjime ir aptarime, kuriame kalbės didis jos kovotojas, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas Erdmonas Simonaitis.

Malonu ir gražu, kad didį Mažosios Lietuvos laisvės kovotoją Erdmoną Simonaitį Montrealis organizuotai priims kovo 27, Hamiltonas balandžio 3 ir Torontas balandžio 4, Windsoras balandžio 10 dienomis, bet būtų dar maloniau, jeigu ir kitos didesnės Kanados lietuvių kolonijos galėtų išklausyti jo pranešimus, kurie nušvies gyvybinius mūsų tautos klausimus.

KLB Politinis Komitetas. ŠALPOS FONDIŲ AUKO TOJŲ ŽINIŲ.

Pranešame visuomenės žiniams, kad KLB Šalpos Fondas yra registruotas Kanados valdžios įstaigose tikslu, kad aukotojai būtų paliauoti nuo apmokestinimo nuo Šalpos Fondui paaukotos sumos.

Todėl visi, kurie Šalpos Fondui yra paaukoję ir gavę atitinkamus Šalpos Fondo organų kvitus su įrašu, kad yra aukta, užpildydami pajamų mokesčių blankus gali įrašyti paaukotas sumas prie neapmokes tinamų sumų pridėdami prie blanko turimą kvitą.

Šalpos F. C. Komitetas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis.

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00Canada\$ 5.00

Amerika ir P. Amerika \$ 5.50America & S. America \$ 5.50

Visur kitur\$ 6.00Other Contries.....\$ 6.00

Teksto eilutėct. 0.15Pajieškojimų kaina ...\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI

„Jūs lietuviai esate kaip žy mai, dažnai jūs tarpusavyje baisyai ginčijatės, bet lemia mu momentu jūs visada esate vieningi“.

Vienas kaimynų politikas.

Tos vienybės tūlas kaimynų mums pavydi. Kai kitų tautybių priekyje stovi kelios valdžios ar komitetai, lietuvių priekyje stovi Europoje plačiai žinomas ir visų pripažintas vienas politinis organas ir tautos valios reiškėjas — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Bet kaip pranašai savuose kraštuose ne kartą išgirdavo ir savo žodį pikta ir net nemalonų aidą, taip ir VL IKas iš saviškių turėjo pakęsti pikty ir neteisingų priekaištų, nors lietuvių tautos išlaisvinimo pastangose už jo pečių vieningai stovėjo visa lietuvių tauta. Tūli teigėdav, kad VL IKas ginčijamasi, kad ten esanti nevienybė, kad ten vedama blokinė politika ir pan. Ir štai, sausio 18 d. VL IKas, įžengdamas į antrąjį dešimtmetį, paties posėdyje pradžioje vien balsiai, patiems kandidatams nuo balsavimo susilaikius, išrinko atskirai VL IKo ir VT pirmininkus, jais perrinkdamas prel. M. Krupavičių ir prof. K. Žalkauską.

Šiuo aktu VL IKo nariai parodė augstą demokratiškumą ir tautinės vienybės laipsnį. Dešimties lietuvių partijų ir rezistencinių sambūrių atstovai, žinodami, kad vadovaujamąjo politinio organo sudarymo krizė būtų kenksminga lietuviškajai bylai, šitame momente ne tik pademonstravo, bet ir iš širdies gelmių pasisakė, kad kovoti tai reikia su priešu, o savam broliui lietuviui reikia nusileisti, su juo reikia eiti į kompromisą. Kai dažnai tokių politinių gremiumų sudarymas užsitęsia ištisus mėnesius, lietuvių atsakingieji politikai jį išsprendė per kelias valandas. Partijų atstovai, vieni kitiems nusileisdami, tuo nepakenkė savam autoritetui, bet pripažindami ir kitų nusi statymą — savąjį negalėjo geriau apginti ir pagerbti.

Tuo aktu buvo už praeitį padėkota VL IKo pirmininkui Mykolui Krupavičiui už jo tvirtai vadovaujančią ranką ir dėl ateities pripažintą jo valse tybininko autoritetą. Vykdo Tarybos pirmininkui Žalkauskui, kuris savo laiku atvyko iš Amerikos, vairuotą VL IKo vykdomajam organui, kad jis eitų tvirtiausiu vienybės keliu, VL IKas pakvitavo darbo sėkmingumą ir pritarė jo siūlymų ir ateities veiklą reikšti konsolidacijos srovėje.

VL IKo autoritetas nebus užgautas, jei jis dabar vėl iš naujo ištis nuolaidžia, kompromiso įješkančią ranką dip lomatams. Jo autoritetas tik sustiprės, jei jis pašalys tebe stovinčius sambūrius ir pavienius asmenis pakvies eiti bendru vienybės keliu. VL IKo

LIETUVOS VAIZDAI

7.

Trėmimai.

Paskutinis masinis trėmimas vyko 1951 m., prieš tai irgi plataus masto trėmimai kartojosi kasmet. Užpėnai trėmė „būžinį elementą“ ir „liaudies priešus“. Tai buvo liepos — rugpjūčio mėn. Pa siruošti tedav 2 valandas laiko. Trėmimo išvakarėse su konfiskavo visų įmonių sunkvežimius žmonėms vežti.

Krašte kilo neapsakomas susijaudinimas, verksmai, rankas grėžė motinos, žiūrėdamos į išvežamus vaikus. Kas paspruko, paspruko. Tremiama

Karagandos — Irkutsko pasieniuose. Ten paleidžiami miškų darbu, bet jokios patogės, jokio įrankio, nors liškų žemę. Vaikai pakelėse išmirsta, gi pasiekę Azijos užkampius, savo kaulų senesnieji niekuomet neparnės savo tėviškę, išmirsta ir silpnės sive ikatos žmonės. Ten siaučia badas, o dirbti verčiama. Yra ir lauko plotelių, kur galima ir kas pasisėti ar pasisodinti gynimuisi nuo bado, — tai ži nio visa Lietuva, bet jokių grūdų tremiant neleidžiama vežtis. „Teismo sprendimai“ per skaitomi nuvežus vieton. Kar

tais yra pasitaikę, kad žmogų išlaiko 3—4 m., vėliau praneša (jei dar nemiręs), kad teis mas, neradus kaltės, tokį išteisi no ir tas gali vykti namo, bet kur gauti pinigų kelionei, tai niekam nerūpi.

Jau yra Lietuvos grįžusių, atlikusių 10 m. bausmės. Ir šie, jau atkalėję, paleidžiami namo be skatiko, traukiniui bilieto neduoda. Mėnesių mėnesius trunka kelionė namo. Vyksta vogčiomis, ant vagonų stogų, po vagonais pasislėpę, grįžta sugriautos sveikatos, vien šešėliai. Dėl stokos daržovių, serga avitaminoze, dantys kliba, kitų iki vieno išbyrėję, krūtinės įdibusios, išveido raukšlų kalba pergyven tas vargas. Bet kai grįžta, tai bėk iš galo į galą, varstyk duris, verk, prašyk, bet darbo niekur negausi, niekas tavęs ne priims, jei nebent koks pažįstamas ar giminaitis pasigailės ir su tavimi pasidalins paskuti niu duonos kąsniu. Grįžusie ms Kaune, Vilniuj ir Klaipė doį apsigyventi neleidžiama. Tremiama 10 — 25 metams. Jiems galima kas mėnuo siųsti 1 siuntinį, juos gauna. Siuntiniai pakuojami į faneros dėžutes ir apsiuvtami audeklu. Kitokių paštas nepriima.

Mielus Augustiną ir Stasę

ALISAUSKUS

jų brangiam broliui ir švogerui

A. + A.

JUOZUI ALISAUSKUI

staigiai mirus Buenos Aires

reiškiamo nuosirdžią užuojautą

J. ir G. Rukšėnai.

nus kraštus, nėra palikti vieni ten amžinai skursti vargą ir nedateklių. Taip pat nuosirdžiai dėkojame apylinkių komitetams, kurie tą rinkliavą pravedė, jų talkininkams ir talkininkams, kurie mums padėjo tuos rūbus bei avalinę supakuoti: pp. Augėnui, Banieliui, Jakaičiui, Kabliui, A. Masio niui ir Žolpiui. Tebūnie Jūsų pasiaukojimo pareikalavęs darbas pavyzdžiu mūsų lietuviškos bendruomenės solidarumui ir taurumui.

Rūbai ir avalinė išsiųsta sausio 28 d.

Šalpos F. C. Komitetas.

INFORMACIJA NR. 17.

1. Kanados Liet. Mokytojų dienos įvyksta, kaip buvo numatyta — kovo 27—28 dd. Toronte. Visi mokytojai, kuni gai, jaunimo vadovai ir kiti švietėjai kviečiami gausiai dalyvauti. Registracija — kovo 27 d. (šeštadienį) 10 val. Toronte, Lietuvių Namuose, Dundas St., W. Ossington gatvių kampas. Posėdžių pradžia 11 val.

2. Remiantis KLB Tarybos nutarimu, Švietimo Komisijoje suorganizuotas sporto skyrius. Jo vadovu paskiestas Kanados apygardų sporto vadovas Antanas Supronas. Sekančiame posėdyje numatyta svarstyti smulkesnė šio skyriaus veiklos programa.

3. Spaudos paroda numato ma sujungti su Kanados Lietuvių Diena, kurią šiemet organizuoja KLB Toronto Apylin kė ir kuri įvyks rudenį. Paroda organizuoti pavesta Švietimo Komisijos bibliotekų skyriaus vadovui Aug. Kuolui.

4. Komisijos iškeltam projektui organizuoti kilnojama biblioteką pritarė tik kelios apylinkės. Dauguma pasisakė už organizavimą pastovių bibliotekėlių apylinkėse. Tuo būdu nuo pirmojo projekto atsisakoma. Apylinkių švietimo vadovai prašomi susirūpinti vietinių bibliotekų steigimu.

Švietimo Komisija.

Mokytojų dienų programoje yra: A. Rinkūno paskaita „Elementoriaus mokymas“; pranešimai iš vietų, įjungiant pageidavimus dėl Švietimo Komisijos veiklos; jaunimo organizacijų atstovų pranešimai, kuriuos daro, skautų, ateitininkų ir sportininkų atstovai. Nutarimų, rezoliucijų ir sveikinimų priėmimas. 8 val. ten pat suvažiavimo dalyvių arba

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASCIAUSIU BŪDU:

DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna barga tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

TORONTO

PAGALVOKITE APIE VAIKUS!

K. L. B. Švietimo Komisija, Mokytojų Dienų proga, š. m. kovo mėn. 28 d. (sekmadienį) 2 val. 30 min. p. p. Šv. Kazimiero salėje Rocessvalles ir Garden gatvių kampas Toronte, ruošia įdomią paskaitą

„LIETUVIS VAIKAS KANADOJE“.

Kurią skaitys žinoma mūsų pedagogė dr. Ag. Šidlauskaitė. Po paskaitos meninė dalis, išspildoma Toronte bei Hamiltono mokyklų mokinių, skautų ir ateitininkų.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

K. L. B. Švietimo Komisija.

K. L. B. TORONTO APYLINKĖS V-BOS 1953 M. APYSKAITA.

Pajamos:

	\$	\$
1. Likutis iš 1952 m.	30,52	
2. Surinkta T. Fondui	127,20	
3. Švietimo reikalams 10% nuo rengtų parengimų	104,80	
4. Solidarumo mok.	520,55	
5. Vasario 16 minė-as	723,02	
6. Motinos Dienos min.	104,27	
7. Tautos šv. minėjim.	94,37	
8. Kariuom. švent. min. ir Kersteno rez-cijai	319,19	
9. Parengimas	27,51	
Viso	2051,43	

9. Vakariene: KLB Ap.

Pirm-ųjų suvažiavime ir Kr. T-bos Atstovų Suvažiavime. 62,19

10. Laiptelių įsigijimui chorui „Varpas“ .. 25,00

11. L. Diena Hamil-ne 50,00

12. A. a. J. Jurkšaičio laidotuviams 31,00

13. Parengimo deficitas 10,47

14. Įvair. išlaidos 76,80

Išgyta: 1. 4 L. Namų šėrai .. 100,00

2. Vėliavos su kotais 34,30

Viso ... 1.636,51

Saldo 1954 m. I. 1. 414,92

PADEKA.

TOTONTIEČIAMS.

KLB Šalpos Fondo Toronto Apyl. K-tas skelbia padėkos laišką, gautą iš Vokietijos Kr. Valdybos: „Vasario 16 kim nazijos rūmų iškilmingo atidarymo ir pašventinimo išvakarėse dėkojame Tamstoms už Jūsų pakartotiną 300 dol. auką gimnazijos namams ir kartu už šiltus sveikinimo žodžius bei linkėjimus.

Malonu mums atžymėti, kad Toronto Šalpos Komite Nukelta į 7 puslapį.

ATEIVIAI!

ŠTAI PAGRINDINIAI ŽINGSNIAI JŪSŲ KANADOS PILIETYBĖN

Intencijos pareiškimas yra deklaravimas, kad jūs pasiryžę gyventi nuolatos Kanadoje, ir tapti Kanados piliečiu.

Tai galima užpildyti kiekvienu momentu, tik atvykus Kanadon kiekvieno, kuris yra ne mažiau 18 metų amžiaus ir, kuris yra legaliai atvykęs į šį kraštą.

Tai galima užpildyti pas apskrities teismo raštininką, kur jūs gyvenate, arba pas Kanados Pilietybės registratą, Ottowoje, Kanadoje.

1. Jūs privalote būti legaliai nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje priimtas.
2. Jūsų gyvenamoji vieta penkių metų prieš prašymo padavinimą turi būti Kanadoje.
3. Jūs turite būti užpildę intencijos pareiškimą mažiausiai prieš metus prašant Kanados Pilietybės.
4. Jūs turite pakankamai mokėti prancūzų arba anglų kalbą.
5. Jūs privalote žinoti Kanados Pilietybės duodamas privilegijas ir atsakomybes.
6. Jūs turite būti 21 arba daugiau metų amžiaus.
7. Jūs privalote priimti Ištikimybės Priesaiką Jos Didenybei Karalienei.

Dėl tolimesnių informacijų rašykite

REGISTRATOR OF CANADIAN CITIZENSHIP, OTTAWA, CANADA.

IŠLEIDO NAUJŲJŲ KANADIEČIŲ ŽINIAI

Department of Citizenship & Immigration

HON. WALTER E. HARRIS
MinisterisLAVAL FORTIER
Vice-Ministeris

KL BENDRUOMENES REIKALAI

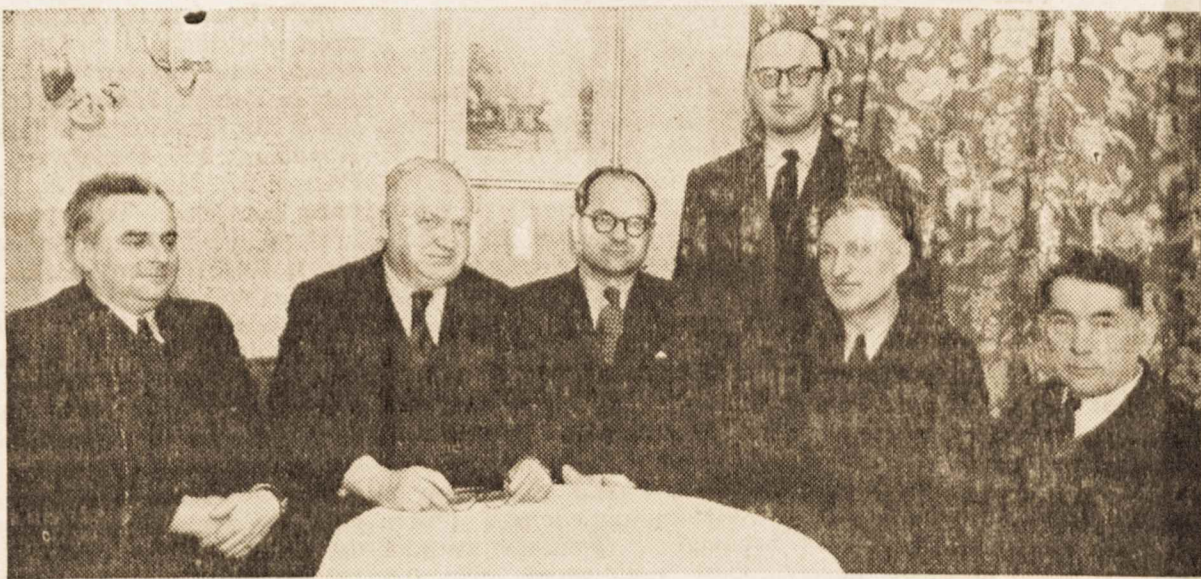
RŪBŲ RINKLIAVOS APYSKAITA.

Praeitų metų kruodžio m. 45 sv. rūbų bei avalynės. Viso Šalpos Fondo vykdyta Kana gauta 4000 sv. rūbų ir 700 sv. doje rūbų ir avalynės rinklia

va davė šiuos rezultatus: iš Toronto apyl. gauta 2.500 sv. rūbų ir 500 sv. avalynės, iš Hamiltono ir St. Catharines — 800 sv. rūbų ir 160 sv. avalinės, iš Winnipeg 450 sv. rūbų ir 20 sv. avalinės, iš Londono 155 sv. rūbų bei avalinės, iš Ottawos — 50 sv. rūbų ir 10 sv. avalinės, iš Rodney —

Šalpos Fondo C. Komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems lietuviams, kurie nepamiršta tų skurdė likusių Vokietijoje mūsų tautiečių ir savo auką pa lengvina jų vargą. Ta auką Jūs ne tik apdangsite jų kūną, bet sušildėte ir jų sielą, nes priminėte, kad jie, negalintieji išemigruoti į laiminges

ERDMONAS SIMONAITIS

TRUMPA JO VEIKLOS APŽVALGA NUO 1918 M.
RASO A. LYMANTAS

Mažosios Lietuvos Taryba su pirmininku Erdmonu Simonaičiu priėmė. Iš kairės: Martynas Gelžinis, Erdmonas Simonaitis, Martynas Brakas, Valteris Banaitis, Andrius Sabaitis ir Vilijus Endrikaitis.

Seniai jau dengia kapai Jo kubą Stiklorių, Joną Vanagai, prof. dr. Vilių Grigalaitį, Martyną Jankų, Jurgį Leberį, Vilių Šaulinskį ir visą eilę žymesniųjų Maž. Lietuvos veikėjų. Tarp 30 nužudytų maž. lietuvių matome vardus, kaip antai: Enzis Jagomastas, Žymantai, Martynas Reizgys, Albertas Jonušaitis ir kitus. O atsiskyrus prieš metus nuo šio pasaulio mūsų tautos gaivinto jui, garbingajam dr. Vydūnui, atrodo, jog senesniųjų Maž. Lietuvos veikėjų karta jau ar ti išmirimo.

Tačiau dar ne visai taip. Štai turime mūsų tarpe dar ir jubilatą. Pereitų metų spalio mėn. 30 d. MLT-bos pirmininkas ir dabartinis VLIKO narys Erdmonas Simonaitis atšven-tė savo 65 metų kovų pilno gyvenimo sukaktį. Ir galima sa kyti, kad šis žymusis Maž. Lietuvos veikėjas, išėjęs visus paskutiniųjų laikų pragarus, galėjo švęsti šią sukaktį tik de ka savo didelės energijos ir pasiryžimo.

Gimęs 1888 metais spalio mėn. 30 d. Speičiuose, Pietinė je Maž. Lietuvos, mažlietuvių ūkininko šeimoje, Erdmonas Simonaitis, atitinkamai pasi ruošęs, tapo teismo valdinin ku Tilžėje. Jau jaunystėje jis buvo susipratęs savo tėviš kės sūnus. Jis dalyvavo visose lietuvių organizacijose ir bu vo Tilžės Lietuvių Klubu pir mininku.

Kaip daugeliui tų laikų vei kėjų, taip ir Simonaičiui dide lę įtaką padarė lietuviškos są monės budintojas Maž. Lietu voje — dr. Vydūnas. Dar ne perseniausiai MLT-bos narių suvažiavime, jį prisiminęs, Si monaitis savo kalboje pastebė jo, kad savo tautą ir tėvynę ypatingai pamilęs pr. dr. Vy dūna. „... Be jo aš gal būtų būčiau dingęs vokiečių tauti nėje jūroje.“ — jis pabrėžė. Tat dr. Vydūną ir Simonaitį rišo tamprūs ryšiai, ypatingai paskutiniaisiais pokariniais me tais, kai abu gyveno Detmoldo miestelyje. Mirdamas dr. Vydūnas visą savo lietuvišką palikimą užrašė E. Simonai čiui.

Pirmojo Pasaulinio karo me tu Simonaitis buvo pamintas vo kiečių kariuomenės ir kovojų Galicijos ir Prancūzijos fron tuose. Trumpai prieš vokie čių revoliuciją jis buvo Vilniu je, kur susipažino su Valsty bėsTarybos nariais ir šiaip vei kėjais ir iškėlė jiems Maž. Lie tuvos reikalą. Vėliau dalyva vo Žemaičių batalijono sufor mavime Tauragėje.

1918 m. Erdmonas Simonai tis tapo Maž. Lietuvos Tau tos Tarybos generaliniu sekre torium ir kaip toks dalyvavo Maž.Lietuvos Tautos Tarybos narių kooptavime i Lietuvos Valstybės Tarybą 1920 m. ko vo mėn. 20 d.

1920 m. prancūzams atvy kus į Klaipėdą ir galutinai pa aiškėjus, jog visos Mažosios Lietuvos nebus įmanoma iš laisvinti, Maž. Lietuvos veikė jai subruzdavo bent šiaurinę jos dalį — Klaipėdos kraštą pri jungti prie Lietuvos. Vienas iš tokių pirmųjų veikėjų buvo Erdmonas Simonaitis. Kovo damas už Klaipėdos krašto iš laisvinimą, jis aktyviai įsijun gė i krašto politinį gyvenimą, tapdamas viena iš žymiausių tiek krašto vokiečių, tiek lietu vių žinoma politinė figūra. To dėl ir šiandien tiek lietuviai, tiek vokiečiai, minėdami ar nagrinėdami lietuviuosius po karinius Klaipėdos krašto įvy kius, negali nepaieiti nepami nėję Erdmono Simonaičio ar neišryškinti jo politinį vaidm enį.

1920 m. įsikūrus Klaipėdos krašto direktorijai, Simonaitis buvo pirmasis krašto lietuvių atstovas šioje valdymo įstai goje.

Kada 1922 m. Ambasadorių Konferencija Klaipėdos krašto gyventojų atstovus pakvietė konferencijon i Paryžių, ūki ninko partijos vardu vyko ir Simonaitis. Ambasadorių kon ferencijai reikalaujant iš lietu vių atsakymo ekonominiiais klausimais, Erdmonas Simo naitis buvo tasai, kuris, apibū dinęs krašto ekonominę būklę, visų konferencijoje dalyvavu sių lietuviškų organizacijų var du viešai pareiškė, kad Klaipė dos kraštas galės klestėti tik

susijungęs su Lietuva.

1923 m. matant aiškia pro lenkišką ir dalinai vokiečiams pataikaujančią prancūzų politi ką, jis tampa ir vienas iš akty viausių Maž. Lietuvos sukilė lių. Pačiu sukilimo metu Simo naitis ir sukilimo vadas Bud rys pasidaro nepersikišiami ko vos draugai. Ta proga tenka pastebėti, kad, kaip visuomet, taip ypatingai lemiamais mo mentais, daug pavojingiau vei kti, negu politikuoti. Tat daž nai pačiame Maž. Lietuvos Gel bėjimo Komite, kai tekdavo atlikti svarių su asmeniniais pavojais surištų žygių, komite to narių akys nukrypėdavo i Si monaitį. Ir Erdmonas Simo naitis neatsisakydavo.

1923 m., trumpai prieš suki limą, Simonaičiui pavesta suda ryti revoliucinę Klaipėdos kra što direktoriją ir būti jos pre zidentu. Tokią sukilėlių direk toriją Simonaitis sudarė ir vie šai paskelbė 1923 m. sausio 12 d. Šilutėje.

Po sukilimo, 1923 m. sausio 17 d., Simonaitis, kaip naujos Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas, pasiuntė Prancū zijos, Anglijos ir Italijos vy riausybioms notas, kuriose, iš dėstęs Klaipėdos krašto įvykių eigą, prašė tuojau atsaukti pra ncūzų komisarą Petisne ir eva kuoti kariuomenę.

Aliantams nedavus atsaky mo, bet vie-ton to išsodinus ka riuomenės desantą, Simonai tis pakartojęs direktorijos rei kalavimus, alijantus įspėjo, kad bent kokie tolimesni pana šūs žygiai būsią traktuojami kaip pasikėsinimas prieš kra što laisvę ir sutinkami ginklu.

1923 m. Simonaitis oficia liai įteikė Tautų Sąjungos ge neraliniam sekretoriui, amba sadorių konferencijai bei Ang lijos, Prancūzijos ir Italijos vy riausybioms 64-rių Klaipėdos krašto atstovų priimtą dekla raciją, kad Klaipėdos kraštas auto nomijos pagrindais jungia si prie Lietuvos Respublikos.

Klaipėdos krašto gyventojų įkarščiams apimus ir revoliu cinei Klaipėdos krašto direkto rijai atsistatydinus, Simonaitis tapo padėjęju augštojo Lietu vos valstybės įgaliojotinio Klai pėdos krašte.

Bendrai, reikia pasakyti, kad Erdmonas Simonaitis, kaip vei kėjas ir krašto politikas buvo kietas nusistatymo, tiesios ir griežtos laikysenos. Tačiau ne buvo šovinizistas. Tat nenuos tabu, kad jis 1925 metais kaip pirmas lietuvis buvo paskirtas Šilutės apskrities viršininku.

Bet Erdmonas Simonaitis buvo žinomas ir dėl savo admi nistracinių gabumų. 1926-iejų metais Klaipėdos kraštui buvo nelaimingi. Neapmatomi plo tai, pievos, laukai, miškai ir kai mai buvo vandens apsemti ir gyventojai pateko į didelį var gą. Suteikti pagalbą be suma nios ir tinkamos valdžios bu vo neįmanoma. Iš visų kandi datų seimelio nariai, ypatingai vokiškiesiems dvarininkai ir preky bininkai, kiap Gubba, Krauss ir kiti, nerado tinkamesnio kandidato i direktorijos prezi dentus, kaip buvusį sukilėlį, t. vadinamą „uzurpatorių“ Er dmoną Simonaitį. Ir Simonai tis be jokių užkulisių min čių įdėjo visas savo jėgas Klai

pėdos krašto labui. Net toks Reicho nacių Fred - Hermann Deu, savo knygoje „Das Schicksal des deutschen Memelgebiets, seine wirtschaftliche und politische Entwicklung seit der Revolution“, sunesęs visą tai, ką vokiečių politikai ir propagandistai apie lietu vius blogo ir juodo pasakė, pri siminęs 1926-tuosius metus pabrėžia, kad Simonaitis „... įsigijo pagarbos ir pasitikė jį mo visų Klaipėdos krašto gy ventojų, kaip tvirto charakte rių asmenybę. Tas teesie jo garbei pasakyta...“

Vėliau Simonaitis tampa Klaipėdos krašto apskrities vir šininku, o 1934 metais Klai pėdos miesto vyriausiu burmist rų, kur, perėmęs miesto valdy mą, padarė daug pataisymų Klaipėdos miesto gyventojų naudai. Ypatingai buvo apva lomas miesto aparatas nuo na

Dachau kacetė E. Simonaitis (kairėje stovi) tuojau po išlaisvinimo su kitais kalniniais ir Amerikos kariais.

Pradėjus Europoje smarkau ti taip vadinamiems nacistiniams „antžmogiams“, E. Simo naičiui tenka patirti daugelio Maž. Lietuvos darbuotojų li kimą. Naciams okupavus Klai pėdos kraštą, jis, gerai žinoda mas, kas jo laukia, išvyksta i Didžiąją Lietuvą. Jau 1939 m., naciams užėmus Klaipėdos kr aštą, to krašto nenuoramos ir gyventojų kurstytojai džiaugė si, kad mažlietuvių persekioji mu galėsią savo pasitenkini mą padidinti. Vos tik okupan tams užėjęs, po kelių dienų, vietinių nacių pastangomis bu vo gaudomi Maž. Lietuvos lie tuviai, kaip dailininkas Ado mas Brakas, redaktoriai Jonas Grigolaitis, Tramišius, Gudai tis, Stiklorius ir visa eilė kitų darbuotojų. Iš namų jie buvo automobiliais gabenami i poli cijos būstinę ir kurį laiką lai komi nežmoniškoje sąlygoje. Tik Lietuvos valstybės inter vencija juos laikinai apsaugo jo nuo vėlesnio likimo. Gyven damas nepr. Lietuvoje, E. Si monaitis tuo metu naciams bu vo nepasiekiamas.

Tačiau naciams užėmus vi są Pabaltį, ir E. Simonaitį iš tinka skaudus likimas, nuo ku rio bant laikinai buvo apsisau gojęs. 1941 m. i Kauno mies to savivaldybė, kur jis tuo lai ku dirbo, atsilanko vienas uni formuotas Klaipėdos nacių. Pa matęs Simonaitį, jį pasveikina „Heil Hitler, Herr Simoneit“. Erdmonas Simonaitis i tokią įžulią provokaciją tinkamai re

cių valdininkų, kurie susispietę i garsią Neumano partiją, varė atvirą išdavikišką darbą.

Erdmonas Simonaitis pasku tiniaisiais Nepriklausomos Lie tuvos metais, nors ir nedalyva vo Klaipėdos krašto politinia me valdymo organe, toliau rū pinosi krašto reikalais. Jo ir kitų iniciatyva sukurtas nuo saikiųjų krašto lietuvių seniai pageidautas Klaipėdos Krašto Lietuviškųjų Organizacijų Vy kdomasis Komitetas. Jam te ko būti šio komiteto pirminin ku ir rūpintis bendru lietuvių fronto suorganizavimu prieš vokiečių užgaidas iki nacių okupacijos. Sielodamasis Maž. Lietuvos reikalais, jis nekartą vykdavo tartis su Lietuvos vy riausybe ir pas prezidentą.

Už nuopelnus Lietuvai Erd monas Simonaitis apdovanotas ordinais, k. a. Gedimino, Šau lių Žvaigždė ir kitais.

METAI KACETUOSE.

agavo ir nustebusį rudmarški nį paakina, kad jo pavardė ne „Simonaitis“, bet „Simona itis“. Po šio susidūrimo jis ta po suimtas, trumpam laikui paleistas ir vėl suimtas. Jo draugai ir pažįstami jo išlais vinimui dėjo visas pastangas. Bet generalinis komisaras Lie tuvai v. Renteln malavo, kaip visuomet, kai iškildavo reika las lietuviams padėti. Tuo tar pu Simonaitį jau buvo pagavu si likimo ranka.

Nepaprastas pasitenkinimas buvo jaučiamas vietos nacių tarpe, kai buvo gauta žinia, jog Erdmonas Simonaitis at gabenamas iš Tilžės kalėjimo i Klaipėdą. Klaipėdoje Simo naitis buvo laikomas Gestapo rūmuose Palangos gatvėje. Cia jis atsitiktinai susitiko ir su Maž. Lietuvos veikėju, buvu siu Klaipėdos direktorijos pre zidentu Martynu Reizgiu. Ta čiau jie matydavosi tik iš tolo, taip vadinamos „mankštos“ metu. Ši „mankšta“ jauvė jėgi mas klame. Visi aplinkinių na mų ir Klaipėdos gestapo rūmų langai būdavo tirštai apgulti žiūrovų, kurie susirinkdavo pasižiūrėti, kaip „mankština si“ jų buvęs tarėjas, apskri ties viršininkas, direktorijos prezidentas ir miesto burmist ras. Tokį pasirodymą (Schau spiel) gestapas tyčia suorgan izuodavo. Nėgana to, dar ir petnešas atimdavo. „Galėtum pasikarti, o tai būtų gaila“, ai š kino jam kalėjimo viršininkas, policijos meisteris Glasze, ku ris iš viso buvo labai nežmo niškas. Tat bėgant reikėdavo dar ir kelnes laikyti, kas žiū rovam ypatingai patikdavo.

Apie savo pergyvenimus koncentracijos stovyklose Si monaiais nemėgsta pasakoti. „Jeigu aš iš savo gyvenimo ką rašau, tai tik tada, kai būtinai reikia“, rašo jis „Keleivyje“. „Kaceto pragare giliai įsisą mo ninau niekad apie kerštą negal voti ir, kas bjauru, tą užmiršti. Tai gal ir yra vienintelis geru mas, kurį patyriau kacete. To dėl aš ir neįskundžiau dr. Her bert Botcher, nežiūrint, kad ir Neuen-Gamme internavimo stovyklos anglas komendan tas to iš manęs reikalavo. Aš sau sakiau, ką jis (dr. Bot cher) norėjo, aš jam ir duodau.“

Über Memel schwieg Simonaitis Die Jahresversammlung des Rates der Kleinlitauer fand am 11. Oktober 1941 in der Kaserne in Buchloven statt. Die Teilnehmer waren: Simonaitis, der Vorsitzende, und die anderen Mitglieder des Rates.

Erdmonas Simonaitis in der „Stimme Amerikas“ Neue Ansprüche auf Anerkennung der litauischen Nation.

Ponas Simonaitis lebi už unsere Kosten

Atitinkamai pasidžiaugus Simonaičio suėmimu ir sunie kinus iki paskutiniųjų tiek jo asmenį, tiek jo savigarbos jausmus, Klaipėdos nacių ir po licijos prezidentas dr. Hubert Botcher Simonaitį išsiunčia i Mauthausen kacetą, taip vadi namą sunaikinimo stovyklą „Vernichtungslager“. Maut hausen kaceto daktaras buvo dr. Krebsbach — tikras kori kas ir bestija žmogaus pavid la. Šis Simonaitį dažnai ati tinkamai „priimdavo“ pirma paaiškindamas, kad turįs spe cialią rekomendaciją iš savo geriausio draugo dr. Botcher. Jis visiškai nesivaržė papasa koti Simonaičiui visas smulk menas, ką dr. Botcher apie Simonaitį savo „rekomendaci joje“ buvo parašęs. Varžytis, jo manymu, nebuvo ko, nes juk visvien buvo numatyta, kad Simonaitis „pro kaminą iš rūkšias“.

Tuo pat metu Mauthausen koncentracijos stovykloje nu žudomas kiek anksčiau atga bentas Martynas Reizgys.

Po neilgo laiko Simonaičiui išmuša dantis. Jis, kaip ir kiti kacetininkai, taip sumenko, kad beliko tik oda ir kaulai. Tokiu metu vykdavo kalinių atrinkimas sunaikinimui. Tam tikslui tarp kitų būdavo nau dojamas ir sekantis „patikri nimo“ būdas: kalinys turėda vo užvilkti augštomis kopėcio mis didelį akmenį ir užvilkus nuo tam tikros plokštumos jį vėl numesti. Kas pakeliu su griūdavo, buvo laikomas nebe tinkančiu fiziniam darbui ir tik bereikalingu duonos „ėdi ku“ kacete. Ir Simonaičiui te ko tokį „patikrinimą“ atlikti ir tokį akmenį augštyti užvilkti. „Lipau ir vilkau iš visų savo jėgų, nes žinojau, kad nuo to priklausys mirtis ar teisė dar gyventi — kurį laiką. Kai, užvilkęs akmenį, kopėcio mis nušliaužiau žemyn, apa čioj stovįs i „bandymus“ tik rinąs prižiūrėtojas su pasity čiojimu stebėjosi, kaip aš, šu va Simonaitis dar pajėgiaus“, kartą iš savo pergyvenimų Mauthausene pasakojo Simo naitis.

Pagaliau ir Simonaičio svei kata vieną dieną visai pakriko. Kai nuo blogo maisto visai su tines norėjo eiti i revyrą, taip vad. „ligoninę“, eiti jau nebe galėjo. Teko visomis keturio mis repliti. Revyre vienam svetimtaučii, kaceto tarnauto jui, pasisekė Simonaitį įtraukti i įšeinantį transportą. Ir tai tik todėl, kad tų laikų aliantų armijos jau buvo giliai įsiver žusios i Vokietiją, ir visokie dr. Krebsbachai ir Botcheriai pirmoje eilėje buvo susirūpinę savo likimu. Taip Erdmonas Simonaitis pateko i Dachau koncentracijos stovyklą, iš kur jo išeinimą įsijūjęs metų kace tose amerikonių kariuomenė iš laisvino.

Apie savo pergyvenimus koncentracijos stovyklose Si monaiais nemėgsta pasakoti. „Jeigu aš iš savo gyvenimo ką rašau, tai tik tada, kai būtinai reikia“, rašo jis „Keleivyje“. „Kaceto pragare giliai įsisą mo ninau niekad apie kerštą negal voti ir, kas bjauru, tą užmiršti. Tai gal ir yra vienintelis geru mas, kurį patyriau kacete. To dėl aš ir neįskundžiau dr. Her bert Botcher, nežiūrint, kad ir Neuen-Gamme internavimo stovyklos anglas komendan tas to iš manęs reikalavo. Aš sau sakiau, ką jis (dr. Bot cher) norėjo, aš jam ir duodau.“

Über Memel schwieg Simonaitis Die Jahresversammlung des Rates der Kleinlitauer fand am 11. Oktober 1941 in der Kaserne in Buchloven statt. Die Teilnehmer waren: Simonaitis, der Vorsitzende, und die anderen Mitglieder des Rates.

Erdmonas Simonaitis in der „Stimme Amerikas“ Neue Ansprüche auf Anerkennung der litauischen Nation.

tcher) pasėjo, tą ir dagos. Die vas tesie jo teiėjās — ne aš“, rašo Simonaitis nacių užpuoli mams atremti skirtame vokie čių leidinyje „Unsere Stim me“.

POKARINĖ VEIKLA.

Kai beprasmiškasis karas pa sibaigė, daug Maž. Lietuvos žmonių turėjo ypatingai nu kentėti. Bėgimo metu jiems buvo atimtas paskutinis ryšų lys, o daugeliui ir paskutinis rūbas nuo kūno. Be to, vado vaujantis pokarinėmis nuotai komis, mažlietuvių buvo trak tuojami vokiečiais ir nepriima mi bei išvaromi iš stovyklų.

Matydamas šį Prūsų Lietu vos žmonių vargą, Erdmonas Simonaitis, fiziškai kiek su stiprėjęs, pradėjo organizuoti jiems pagalbą. Savo asmenybe jis atkreipė tiek dosnių Ameri kos lietuvių, tiek vietinių susi organizavusių lietuviškų komi tetų dėmesį i mažlietuvių skur dą. Ir lietuviai pasigailėjo sa vo brolių ir seserų iš Maž. Lie tuvos. Stambūs buvę Maž. Lietuvos ūkininkai, turtingi pirkliai, darbininkai, net direk torijos nariai ir prezidentai ge rai žinomomis pavardėmis, api plyšę ir išalkę, vyko pas Simo naitį i Detmoldą. Jie buvo lai mingi ir džiaugėsi kiekviena do vana, gauta sau ar savo vai kams.

E. Simonaitis neatstūmė nė vieno, kuris atėjo pas jį su pra šymu. Jis ir nereikalavo jokio politinio egzamino iš tų, kurie buvo suklūdę ar politiškai su vedžioti. Kerštui, jo manymu, neturi būti vietos. Šią didžia dvasišką Simonaičio laikyseną, ypač anksčiau pamintėtieji „nuklydusieji“, jam augštai užskaitė. Ir jei šiandien nerei kėtų prisibijoti diskriminaci jos iš vokiečių pusės, gal dau gelis nustebtų sužinojęs, ko kie asmens net iš žymių ir pa dorių krašto vokiečių šiandien įsijungę i Maž. Lietuvos Ta bos skyrius ir dirba Maž. Lie tuvos išlaisvinimui.

Maž. Lietuvos Taryba, kaip Maž. Lietuvos gyventojų va lios rėškėja, buvo sudaryta 1918 m. Tilžėje. Kad gintų Maž. Lietuvos tautinius, poli tinius ir kultūrinius reikalus tėviškęs netekus, Maž. Liet. Taryba vėl tapo atkurta Pul doje 1946 m. Jos pirmininku buvo išrinktas Erdmonas Simo naitis. Jis jai vadovauja ir iki šios dienos.

Jo dėka sukurti Maž. Lietu vos T-bos skyriai visoje Vokie tijoj. Jis juos dažnai lanko, p idalina jų rūpesčiais ir juos padrašina. Ir reikia pasakyti, kad E. Simonaitis gerai pažį s ta savo krašto žmones. Jis jų nemedžioja, kaip tai naciai jį šiandien apšmeižia, bet ir šian dien nepripažįsta šovinizmo ir neatstumia nė vieno, kas su nuoširdumu dedasi prie lietu vių ir nori būti įtrauktas i jų tarpą.

Be abejo, su tokia tolerantiš ka laikysena negali sutikti bu vsieji Klaipėdos krašto na ciai. Vokiečių klaipėdiečių są jungos metiniame susirinkime jų vadas, mokyklų tarėjas Me yer, plačiai žinomas savo karš tagalviškumu, negalėjo prae ti neperspėjęs tokių geros va lios krašto vokiečių. Pagal na cistinį žargoną, jis juos išvadi no „sąžinės pardavėjais“ bei prarandančiais teisę i tėviškę. Tačiau Maž. Lietuvos gyven tojai šiandien dėl tokių grasi nimų nebesijaudina.

Bendrai reikia pasakyti, kad E. Simonaitis visų geros valios Maž. Lietuvos gyvento jų tarpe yra labai gerbiamas. Neužgaunant nė vieno Maž. Lietuvos veikėjo, visgi galima drąsiai pasakyti, kad tokio po puliarumo mažlietuvių tarpe Vokietijoje, kokį šiandien tu ri E. Simonaitis, šiuo metu ne turi nė vienas Maž. Lietuvos darbuotojas.

Nuo pereitų metų E. Simo naitis yra ir VLIKO narys, at stovaujās Maž. Lietuvos Re zistencinį Sąjūdį. Jis ir ten VLIKO darnumui yra daug pa sidarbavęs, kas jau ir spaudo je buvo pabrėžta. „Randu sa vo pareigą gesinti lietuvišką gaisrą, kur tik jis atsiranda“, rašo jis vename savo laiške už jūrio bičiuliams.

Nukelta i 6 puslapį.

Vladas Putvinskis-Putvys

1873 — 1929

II.

Ranka ir ranka su tautiniu atgimimu Putvio gyvenime di dele roly vaidino socialinės re formos. Subrendus vaikystėj užsimezgusiom socialinės lygy bės ir teisingumo idėjoms, po vedybų jis padarė savo dya ruose tikrą revoliuciją. Tar nų livrėjos, seni puošnūs her bai buvo išmesti ir palėpes, ka rietas pakeitė kuklesni fajeto nai ir šiaip vežimai. (N. B. Ka rieta tebuvo naudojama tik parvežti G. Petkevičiaus. Bi tei, nes jis buvo nesveika—luo ša). Lyg to dar būtų buvę ne gana, kaimynų pasibaisėjimui Putvys pradėjo valgyti prie vie no stalo drauge su dvaro tar nais ir darbininkais. Atkak liai persekiojo vergišką ran kų bučiavimo paprotį. Rūpi nosi darbininkų gerbūviu, mo kėjo jiems didesnius atlygini mus ir norėjo net dalį žemės pasidalinti su jais, bet jo inten cijos buvo netaip suprastos ir žmonės, nepasitikėdami, atsi sakė. Drauge su Povilu Vi šinskiu svajojo apie žemės re formą ir vėliau Nepr. Lietuvoj visokiais būdais ją rėmė.

V.

Kaimynai, giminės ir šiaip sulenkę ponai, pasipiktinę Putvių elgesiui, E. Putvienės žodžiais tarė, atkrita nuo jų kaip nuo raupsuotų. Vladas buvo apšauktas išėjęs iš pro to, kelias revoliucijas, daras gėdą bajorų luomui. Buvo skundų rusų valdžiai, buvo ei lė kitokių trukdymų. Paga liau ir rusų valdžia atkreipė akis dėl socialinių naujenybių, bet pirmoji eilė dėl lietuviškos veiklos. Putvys buvo suimtas 1905 m., kalintas Šiauliu ir vė liau Kauno kalėjimuose. Nera dus pakankamai kaltinamas medžiagos, paleistas po 4 mė nesių 1906 m. Kurį laiką jam buvo draudžiama gyventi Lie tuvoje, tad tą laikotarpį jis pra leido Kryme su žmona pas savo draugą Baranaską. 1914 m., vos prasidėjus pasau liniam karui, vėl buvo suimtas. Kurį laiką buvo laikomas iš naujo Šiauliu kalėjime ir tada per Nižnij Novgorod buvo iš siųstas į šios gubernijos už kampį, Voskresenok kaimą prie upės Vetluga kranto „na poseleniję“ policijos priežiū ron. Tene išbuvo vienas atskir tas nuo savo šeimos iki pat 1917 m. revoliucijos. Tuo lai ku daug skaitė ir gilino si ir filosofiją, kiek leido gyvenimo sąlygos.

VI.

Revoliucijos pradžioje, atga mas laisvę ir susijungęs su pa dėjusiais į Rusiją savo vai kais Ona, Sofija, Vytautu ir Emilija bei jų globėja N. (pa vardės neminim), vyriausias sūnus Stasys buvo likęs Lietu voj drauge su motina, Putvys atsiėmė juos iš Maskvos, kur jie tuo metu gyveno ir nuvyko

sykiu su jais į Novočerkaską, netoli savo draugo Baranasko kio ūkio. Iš ten 1918 m. vasa rą, liepoms žy dint, trumpai si stojes Vilnių pas N. (pava dės neminim) visi grįžta į Ši lo-Panevėžupį. 1919 m. pava sari Putvys atvyksta į Kauną ir pradeda dirbti pas Steponą Kairį maitinimo ir tiekimo mi nisterijoje kaip departamento direktorius.

Tuo pat metu Putvys įstoja į besiorganizuojantį Kauno partizanų būrį ginti miestą nuo rytų atslenkančių bolševikų. Bet pavartoti ginklo ne teko. Priešas Kauno nepasie kė. Kauno partizanai turėjo tenkintis karinėm pamokom Vytauto kalne. Jie sudarė N. vadovaujamos Sporto Sąjun gos atskirą skyrių, pavadinę jį šaulių vardu. Pavoju pra ėjus, tarsi skyrus pradėjo ir ti. Kartais ir rikiuotės pamo kas atvykdavo tik vienas Put vys. Tada jis pasiryžo atgai vinti ne tik Kauno šaulius, bet neduot iširti ir kitiem partiza nų būriam, jau pasižymėjusi siem kovose už Lietuvos lais vę talkininkaujant mūsų jau nai kariuomenei, sujungt juos į pastovią organizaciją ne tik karo, bet ir taikos metui. Tai padaryti nutarė naujais pagrin dais, numatydamas plačią li etinio ir tautinio auklėjimo programą. Joje turėjo dalyvau ti moterys ir vyrai, seni ir jau ni ir tuo būdu perauklėt tautą Tėvynės meilės, jos gynimo bei jai pasiaukojimo dvasioje. To auklėjimo idealas būtų iš ugdyti tobulą Tėvynės gynėjo ir tobulą lietuvių tipą.

Todėl baigiantis karinio ap mokymo pratimams Vytauto Kalne, Putvys ragino vyrus nesiskirstyti, bet aptarti idėji nius ir organizacinius reika lus. Paskendusiem dienos rū pesčius žmonėm iš pradžių buvo nuobodi Putvio filosofija. Bet nemaža buvo ir tokių, kuriem buvo gaila kad ir to pa ties rikiuotės mokslo, surinku sio tokių gražių būrį ir pradėto tokioj šviesoje pasiryžimo nuo taikoje. Ilgainiui Putvio žemai tiškas atkaklumas laimėjo, ir apie jį pradėjo rinktis daugiau žmonių. Pagaliau rugsėjo 8 d. (1919 m.) buvo suauktas viešas susirinkimas, kuriame pirmą kartą buvo išrinkta val dyba su Putviu, kaip jos pirmi ninku. Tai buvo tik Kauno Šaulių Būrio oficiali pradžia. Bet kadangi jis energingai vei kė, tai greit apie Kauną ir kitur pradėjo kurtis kiti šau lių būriai ir netrukus buvo su daryta, kad ir be visuotinio su važiavimo, Šaulių Sąjungos Centro Valdyba, kurios pirmi ninku tapo taip pat Putvys. Darbai išplitus bei įvedus LŠ S Viršininko instituciją, jis bu vo išrinktas ir LŠS viršininku ir tose pareigose išbuvo iki 1922 metų vasaros.

Dar organizacinė stadijoje

Mokslo-technikos naujienos

VITAMINAS A.

Ilgą laiką vitaminas A ne buvo skiriamas nuo vitamino D. Tik 1922 metais ilgas (nuo 12 iki 20 valandų) žuvis tau kų virinimas parodė, kad „akių vitaminas“ buvo suardy tas, o vitaminas D pasiliko dar veiklus. Nuo to laiko tuodu vitaminu jau buvo žinomi ats kirai, bet vitaminą A gauti grynoje formoje tepasisekė tik 1937 metais.

Vitamino A savybės.

Grynas vitaminas A suda ro gelsvos spalvos, adatos iš vaizdos kristalus. Kristalai tirpsta prie 8 laipsnių ir sun kiai vėl kristalizuojasi. Vitami nas A yra gana pastovus ir vi rinant ne viskas suyra. Vita mino A galima rasti morkose ir jis vadinasi karotinu, kuris yra žinomas trijose formose, ir labiau yra reikšmingas beta karotinas, kuris dar nėra tik ras vitaminas A, bet, su mais tu patekęs į organizmą, nuei na į kepenis ir ten skyla, duo damas vitaminą A. Todėl ka rotinas vadinasi provitaminu. Gyvuliuose vitaminas A suda ro dvi formas: vieną vitam iną A1 ir antrą — vitaminą A 2. Sūrių vandenų žuvis vy rauja vitaminas A 1, o papras tųjų upių ir ežerų žuvisse dau giu pasitaiko vitaminas A 2. Sausumos gyvuliuose ir žmo guje vyrauja vitaminas A 1. Abu vitaminai — A 1 ir A 2— tinka žmogui.

Vitamino A stoka arba avitaminozė.

Vitamino A stoka greičiau siai pasireiškia akyse ir iššau kia ligą, vadinamą kseroftal mija (graikiškai xeros — sau sa, ir ophthalmos — akis), rei škia, ligonis turi sausus, išdžiū vusius akis. Be to, dar blogai pradeda matyti, ypatingai pa tamseje. Vitamino A stoka turi ir kitokių pasekmių: bron chų vidiniai takai (epitelis), lyties liaukų takų paviršius su kalkėja, tarytum suragėja, pas

šauliai gauna kovos krikštą. 1919 m. kovose su bermonti ninkais mūsų kariuomenei pa deda žemiai ir šiauliečiai, jau kaip Lietuvos Šaulių Są jungos nariai, ypač pasižymė dami Šaulių miesto ir apylin kės sektorių. „Pačioje 1919 m. pabaigoje vokiečiai buvo pri vėsti galutinai išėiti iš Lie tuvos, rašė vėliau Putvys, Te vynės istorijoje liko įrašytas dar vienas nepamirštinas la pas. Jame aukso raidėmis bus įrašyti mūsų jaunos narsios ka riuomenės darbai. Ir Lietuvos šauliam tame istorijos lape taip pat bus pašvęsta aukso ei lutė“.

Kovose su Želigovskio pul kais 1920 metais Lietuvos Šau lių Sąjunga dalyvauja jau la bai plačiu mastu, tvarkingai, organizuotai su nuolatinėm paties Putvio direktyvom iš centro.

kui visa oda atrodo tarytum žvynais nuklota. Tai yra vie nos ir tos pačios ligos įvairūs reiškiniai.

Vitamino A šaltiniai.

Geriausias šaltinis yra men kių taukai, žuvis ikras (kavia ras), kitų gyvulių kepenys, sviestas, kiaušiniai, sūris ir grietinė. Vitamino A provita mino formoje yra morkose, arbūzuose, saldiuose bulvėse, brokoly, špinate.

Koks vitamino kiekis yra reikalingas žmogui.

Vienas gramas gryno vita mino A turi ekturis milijonus ir penkis šimtus tūkstančių in ternacionalinių vienetų. (Inter nacionalinis vienetas atitinka 0,0006 miligramui arba 0,6 mikrogramui). Suaugusiam žmogui pakanka 5000 tokių vienetų. Moteris, kuri laukia kūdikio arba ji peni, reikalaus vitamino A net iki 8000 vie netų. Valgis, kuris yra valgo mas kultūringuose kraštuose, turi pakankamą vitamino A kiekį, tik gal vaikams ir moti noms dar pridėti atskirai siek tiek vitamino A, nes motinos, laukiančios vaikų, daugiau rei kalauja vitamino A, o vaikai per savo kaltę kartais tyčiomis nevalgo valgių, kurie turi vita mino A, nes arba tie valgiai jiems nėra pakankamai gardūs arba mėgsta per daug saldžių valgių, cukrinių, kurie ma žiau teturi reikiamų vitaminų. Kadangi vitaminas A ir dides niuose kiekiuose nėra nuodin gas, todėl nėra reikalo bijoti perdėti, nors tyrimai rodo, kad ieigu gyvulių jau labai persunk si vitaminu A, gali ji susarg dinti, bet paprastame gyveni me to pavojaus nėra.

Ką vitaminas A daro.

Atrodo, kad vitaminas A la bai tinka imti, esant skilvio žaizdai (ulcus). Pastebėta, kad, nesant pakankamai vita mino, greičiau susidaro inkstų akmenys. Taukai, aliejai, turtingi vitaminu A, greičiau gydo nudegintas ar nuplikin tas odos žaizdas. Vitaminas A apsaugo bronchų ir kitų or ganų gleivines nuo bakterijų apkrėtimų. Vitaminas A su teikia odos paviršiui sveiką tą, grožį ir, ieigu sužeista, gre itą išgyimą, akys gerai išsilai ko. Vitaminas A yra reikalin gas sveikam dantų išsivysty mui.

Kadangi vitaminas A netir psta vandenyje, todėl vanduo jo neišplauna iš kūno ir neišva ro laukan ir todėl vitamino perteklius susitauo kepeny se atsargai. Žinome tikrai, kad vitaminas A išsina iš organiz mo pienu. Kokiais dar kitais keliais pasišalina iš organiz mo, kol kas neaišku. Vitamina A reikia laikyti vėsiai, saugoti nuo šviesos ir nuo oro todėl gerai užkimišti kamščiu ir ne palikti šviesoje. (L.).

pykčio, melo, karo, savo neramios sielos, blogos taikos ir viso kito, vadinamo gražiais ar nesaloniniais vardais. Reikia gy venti ramiai. Nereikia spjauti ir lango stiklus. Nesvarbu, kad permatome. Neiškris lauk. Liks dėmė, tavo apsirikimą liu dijanti. Katės akys blizga. Ir mūsų blizga nekniukiant svetimuos patvoriuos.

Jiedu tyli, laukdami tramvajaus. Ir daugiau žmonių laukia, stebėdami gatvėm bėgančius žiburius. Tramvajai vaikšto retai. „Kam skubėt, juk karas pasibaigė“, pagalvoja Mockus ir apsisuka atgal. Parkas su puse šaligatvio aptver tas. „Apsitvėrė žmonės nuo velnių žino ko. Visokios okupa cinės ar išlaisvinimo valdžios gyvena tuose gražuose ne muose šviečiančiais langais. Tenai ir visokios rusų komisi jos, kurios mus kviečia namo. Visokie komunistiniai atstovai. Taigi, išlaisvintojai ir vagys už tų vielų. Gyvena saugiai ir patogiai, nuo visokių nemalonumų užsitvėrė. Tėviškėj kvai lą viršaiti kariam, kad jis perdaug pataikauja ar perdaug sten giasi, padedamas raudonai valdžiai, o čia raudoni ponai sau giai miega už tų vielų, kad kartais girtas užėjęs teisybės ne pasakytų. Kad nesudrumstų ramybės. Jeigu kova tenai, mū sų ir kaimyninės valstybės, jeigu kova mūsų Lygumuose, tai kova ir čia. Pirmia reikia mušti ne viršaiti, bet tą, kuris jį pskyrė. Vilos. Gražios. Už vielų. Rausva šviesa. Ir aš atė jau iš Lygumų pro vielas. Nesvarbu kur, nesvarbu, už kokių vielų begyventų — velnias lieka velniu. Jeigu kartą išėjai į kovą mušdamas priešą, tai mušk — ar jis tavo tėvynėj sėdi, ar kur kitur. Prakeiktų velnių vežimas. Bolševikų“. Moc kus apsisuka ir taria, lengvai paliesdamas Gražinos ranką:

— Mergyt, žinai ką, tu važiuok namo viena. Aš čia dar apsižvalgysiu.

— Kurgi tu dabar?

— Žinai, vėliau. Noriu dar pasižvalgyti po miestą. Par sirasiu.

Gražina minutę stovi nustebsi. Atitarška tramvajus, spausdamas geležines juostas į duobėtą grindinį ir mesdamas mirkiojančią šviesą prieky savęs. Tokią geltoną ir neryš kią, lyg bijodamas nušviesti apiplyšusį miesto veidą. Žmonės, grūdasi ir Gražiną įstumia pro nusišėrusias duris. Kai tarp

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAR NEVĖLU UZSISAKYTI LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ.

LE II tomas tuojau pasiekė auką bibliotekai davė J. Straz do ir Co statybos bendrovė, pa prašo visus prenumeratorius tuojau išsiųsti 7,98 dol. už II to mą šiuo adresu: Mr. Juozas Kapočius, 366 Broadway, So Boston 27, Mass., USA. Kam būtų patogiau Toronte, gali kreiptis į LE platintoją Aug. Kuolą, 143 Claremont St., To ronto, Ont. telef. EM 4-1581, kuris mielai patarnaus pinigų persiuntim. Ta pačia proga pranešame, kad dar nevėlu už sisakyti Lietuvių Enciklopedi ją. Užsisakant I tomas tuo jau įteikiamas.

Montrealis tas atliekama len gviausiai per „Neprikl. Lietu vą“: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Tele fonas: HE 7920. „Neprikl. Lietu vos“ redakcija mielai patarnau ja ne tik tai Montrealio lietu viams, bet ir visoje Kanadoje, bet kur gyvenantiems tautie čiams. „NL“ redakcijoje ga lima L. Enciklopediją ir užsi sakyti ir jos prenumeratą apsi mokėti. Bet kur ir bet kada susitikus redaktorių, galima sutvarkyti visus reikalus.

LIETUVIŲ NAMŲ BIBLIO TEKA JAU VEIKIA.

Toronto Lietuvių namų bi blioteka atidaroma viešam nau dojimui ir knygos duodamos išnešti ir namus paskaityti. Kn ygos keičiamos antradieniais ir penktadieniais 7—8 val. v. ir sekmadieniais 12—1 val.

Šia proga pranešama, kad iki šiol visos knygos, kurių da bar yra per 200, yra suauktos ir išvairių asmenų. Didžiausią ka ląbą.

METŲ ŠVENTĖS, VESTUVĖS AR KRIKŠTŲNOS GAUSIAI ILLUSTRUOTA KNYGA

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI“

yra reikšmingiausias pirkinys — mielas pasilaikyti sau, ver tinga padovanoti artimajam. Tuojau eik pas knygu platinto ją, arba rašyk J. Kariui, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Con. USA. Laida nedidelė — atidėliojantiems pritrauks!

AUSTRALIJOJE ATIDENGTI NAFTOS ŠALTINIAI.

Vakarų Australijoje, 950 my lių į šiaurę nuo Perth'o Ex mouth Gulf rajone iš mėgina mūsų grėžimo šulinių pradėjo veržtis nafta.

Sydnėjaus geologų ir naftos ekspertų nuomonės yra santū riai optimistiškos. Jie sako, kad bandomasis šulinys, tie kiantis 20 statinių per valan dą (maždaug 500 statinių per dieną), yra daug žadantis, ta čiau ne sensacingas. O ir arti vienas kito esančių, šulinių produkcija dažnai būna labai skirtinga. Taip, pavyzdžiui, 1945 metais Amerikos naftos bendrovė pradėjus eksploa tuoti West Edmond laukus Amerikoje, vienu šulinių pro dukcija siekė vos 26 statines per dieną, tuo tarpu kai kiti šuliniai patiekdavo net 4800 statinių. Turtingų Saudi Ara bijos naftos laukų vieno šuli nio produkcijos vidurkis yra apie 5000 statinių per dieną. Sakoma tačiau, kad laukus, kurių vieno šulinio dienos pro dukcijos vidurkis yra 300 — 400 statinių, apsimoka eksplu atuoti. Geologų nuomone, daug vil ties teikia faktas, kad Australi joje nafta buvo užtikta vos 3605 — 3620 pėdų gilumoje. Artimųjų Rytų naftos laukų da ugumos šaltinių gylis siekia nuo 5000 iki 8000 pėdų, o JA Valstybėse kartais net ir 20. 000 — 23.000 pėdų. Savai me aišku, kad juo arčiau žemės pa viršiaus nafta surandama, juo jos gamyba mažiau kaštuoja. Australija suvartoja maž daug 14—18 milijonų naftos produktų statinių kasmet ir tas jai kaštuoja apie 70 milio nų svarų svetima valiuta. Jei Nukelta į 5-tą puslapį.

LOYZAS BARONAS

ŽMOGUS IR KATĖ

Gražina su Mockum tylėdami eina tramvajaus link.

— Matai, katės akys blizga, prisimena Gražina.

— Kas?

— Nagi, ten prie durų, — atsako ji.

— Niekada nematei katės?

— Matai, pagalvojau kad ji nieko nesupranta apie mirtį.

— Na, tai kas?

— Taigi ir žmogus taip dažnai daro. Jis irgi nieko ne galvoja.

— Na, žinoma.

— O žmogus mažesnis už katę. Jos neėda viena kitos.

— Gaila Kaminsko. Ir gerai, kad gaila, — sako nerū pestingai Mockus dėl paties sakymo.

— Ką padarysi! Tikrai, — eina Gražina šalia jo liūdna ir smulkii, lyg kažko nuliūdęs vaikas.

— Taigi, toks jau žmogus. Už katę nelaimingesnis. Ir jo akys blizga. Jis žiūri į duoną, žvaigždes ir trokšta meilės ir žaislų. Kates surenka iš po laiptų. Ir šunis sugaudo, pa maitina visokios draugijos. O žmogus nereikalingas. Jų per daug. Lėpė per žmones, kaip per akmenis. Čia seni dalykai, bet gerai, kad tu galvoji apie Kaminską. Man, jau sakiau kar tą, nesvarbu, bet verta pagalvoti apie tokį žmogų, kuris tavo vijo. Kodėl aš vėl panašiai kalbu? Sakiau, pirmą meilę, o dabar noriu pridėti, kad negera vienam. Praeina metai, ir kažko jieškal. Jei mylėčiau ką nors, tada nereikėtų šitokio gyvenimo. Gal kažkas sako, kad aš kažką panašaus ir svar baus į didvyrišką darbą darau, be to, tik viengungiai gali did vyriais būti. Didvyris muša, kad ką nors išgelbėtų. Be aukų sunku apsieiti. Kas apsieina, tai to didvyriškumas mažesnis.

Yra pasiaukojimo ir savęs atsižadėjimo, bet po oficialaus to kių pagerbimo pasakome, kad jie buvo truputį kvaili. Mokė ti gyventi ramiai ir patogiai yra daug svarbiau negu kažkokie garsiną prasišokinėjimai ir paviršių. Nukalbėjau per daug, bet todėl, jog man patinka meilė. Jos trokštu ne tik sau, bet ir visiems, nes kai myli, tada nereikia bastytis iš namų išvytam

jų Gražina gryneltia atgal, mato, kaip Mockus mostelia ran ka ir eina iš lėto pusiau atitvertu šaligatviu. Rodos, jis juo kiasi, ji tarytum mato jo dantų ir akių blizgėjimą.

Namie Gražina taria tėvui:

— Tėve, nebegaliu aš čia. Karo metu nebuvo taip sun ku.

Paskui Gražina pagalvoja, jog kas gali būti sunkiau už tas dienas, kada ji tėvą paliko ant vieškelio, ir todėl pasitaiso:

— A, žinoma, tai tik todėl, kad viskas praityje. Moc kus kažko paliko mieste, — prideda.

— Vaikė, — taria senis, — parvažiuosim prieš žiemą. Nebus duonos. Pavasarį gal irgi nebus, ale žolėm gali misti. Parvažiuojam ir sėdim ant pečiaus, kaip karaliai. Vėjas kerta sniegais ir stiklą. Ale nebijai vėjo. Kailinius užsisilkei. O kas — ir vėjas tavo, ir beržai tavo, ir namai, ir tarakonai ta vo. Kas tavo, tą ir myli. Geriau pačiam rūkyti bjauriausią naminę, negu žiūrėti, kaip kitas rūko cigarus. Kas man iš to, jei kitas šilkiniais marškiniais apsisvilkęs. Man svarbu ne bijoti. Tavo slenkstis ir, jei sėdint kas nors eina, nereikia pa sitraukt. Gerai, kad čia miškas netoli. Dievo miškas, taigi visur vienodas. Užmiršti, kad reikia su katilu sriubos eiti. Kito žemėj būdamaas nemoki nė nusišpjaut.

Gražina išverda arbatos. Paskui matydama, kad tėvas nenorom ją siurbia ir, kažką mastydamas, sunkiai kramto sau sainius, ji taria:

— O Stasys ir Kestas paliks čia. Mes kalbame apie na mus, lyg jų čia visai nebūtų.

— Pareis, — sako tėvas ir padeda puoduką, — aš ži nau, kiek žmogus prigalvoji. O gal Dievo tokia valia. Juk iš ten Mockus atėjo sakydamas, kad ten negalima gyventi. Gal vyrams tikrai geriau čia kalėjime negu ten laisvėj. Aš perse nas, tu mergaitė, ir todėl mums valdžių daug mažiau tėra. Aš galiu gyventi ir pekloje, kai žinau, kur mano vaikai yra. Gražina žiūri į tėvą, ir jai atrodo, kad jam blogiau negu anoj pakelėj, ir ištaria:

— Valgyk, — paskui pakarotja, — Mockus mieste pa liko. Suprasi tu dabar žmones.

(Iš romano „Užgesęs sniegas“).

Besiruošiant į Venerą...

Specialioje spaudos baltaus „N. L.“ laidoje minimas net ir Einšteinas „besprendžiant“ Pono Knystauto ir mano tarp planetinio susisieikimo temo mis diskusijas neseniai aprašytas šiuose puslapiuose. Tiesa, baltus jau praėjo ir aukštieknikas trajektorijas išgari no, tad ir belieka blaiviai pažiūrėti „realybę“ į akis.

Kas liečia skridimą į Marsą ar Venerą čia aš nieko nepriėdau, nebent, kad esu nuste bęs dėl P. K. išsireikimų są ryšyje su mano padarytomis pastabomis dėl jo straipsnių netikslumų. P. K. yra tiek tik ras savimi ir jo neklaidingų prof. ar Dr. išvedžiojimai bei taip daug „rimtos“ spaudos apskaitės, kad rodos, kur tu čia žmogeli ir besikiši?!

Ir ši paskutinį kartą P. K. visiškai nekreipdamas dėmesio į mano paaiškinimą (mat atseit, kad tas mūsų inž. išma no?) „porina“ tikrai juokus, dar kartą tvirtindamas, kad krūtinės ląstos raumenys nu linio svorio erdvėje alsuojant, žmogų blaškytu erdvės „lai ve“. Mielas P. K., sena dina mikos dėsniu einant, krūtinės ląstos raumenys alsuojant su naudoja tik tiek energijos, kiek jos pareikalauja alsuoja mas oras, arba aš jau paaiški nau, kad tai yra beveik nulis ir per tai negali blaškyti ke liasdešimt tūkstančių kartų sunkesnio žmogaus kūno. At leiskit man, tad jei aš jūsų „prof“ įdedu į kabutes. Per drąsiai P. K. tvirtinate ir dėl mano „nedaskaitymo“. Iš savo pusės leisiu sau pasakyti, kad ir labai būtų gudrus žmogelis, bet beskaitydamas, kad ir die ną ir naktį bulvarinę literatū rą visticke jis pasilikęs visiškai profanas mėgindamas spręsti dar neegzistuojančio tarpla netinio susisieikimo problemas, nes tam reikia kažko daugiau negu į sutrumpintai versti „prof.“ ar dr. straipsnius.

Labai liūdna, kad P. K. ne mato jokios žalos — laiko, pi nigo ar energijos eikvojimo, jei mūsų negausingi spaudos puslapiai prisipildytų neegzis tuojančio tarplanetinio susi siekimo bulvarinių aprašymų ištraukomis, tarzano ar kovbo jų pergyvenimų iliustracio mis ar panašiai. Bet reiktų ta da tik skaitytojų patogumui rašyti vietos kalba.

Man tai visiškai pasidaro nebejuokinga, pagalvojus, kad mes patys sąmoningai ar nesą moningai galime pavirsti lie tvybės lėtais duobkasiais vesdami ir mūsų spaudą prie šio krašto spaudos populiaris ko (mums neabejotinai neleis tino) standarto. Beliktų lyg pasimuilinusiems nugarmėti į mūsų naujų tėvynių asimilia cijos katilą, o tokiu atveju ko gi geresnio begalėtų tikėtis mūsų tėvynės okupantai, bur liokų bolševikai?!

Prie progos man prisimena Augštesniosios Technikos Mo kyklos Kaune apie 1927 laikai, kai A. T. M. komunistų būre lio vadas, II-ro kurso mokiny s Puidokas iš tuometinio „Kul tūros“ žurnalo aiškino mu ms apie kaž kur Los Angeles ar Austrijos kalnuose jau ban domas tarplanetines rakie tas ir mums tada jau atrodė, kad jei ne šita, tai kita ir jei ne ši rudenį, tai pavasarį žmo gus taip ir nuskris į dausas. Jau tada man parūpo patikrinti tų aiškinimų tikslumą — pradėjau pats skaityti ir „Kul tūrą“ ir domėtis astronomija bei ypatingai atydziai sekti pas mūsų prof. Graurogką, Butkevičių ir kitus mechaniką, chemiją, energetiką ir tt.

Vėliau P. Puidokas už nele galų komunistinį veikimą bu vo iš ATM pašalintas ir be skaitydamas Marksą pasimirė džiūva — neįgyvendinęs tos mums peršamos svajonės. Pri simenu, toje „Kultūroje“ bū davo ir net rakių kompli kuoti braižiniai ar paveikslai, tik visomet labai neaiškūs taip, kad ir nesimatydavo, į kurią pusę sukias ratukai.

Galimas dalykas, kad bol ševikai, kaip rašo P. K. pirmie ji (greičiausia išvogę kitų pla nus) už 50 metų nuskris ant Mėnulio, bet ko gi jie nepriža dėjo ar neprižadė vargšams jų „rojaus“ gyventojams mul kinti?!

Nėra reikalo kartoti, bet mano aprašytoj studijoj yra duotas sutrumpintas, betgi vi sais tarplanetinio susisieiki mo klausimais atsakymas. Būkime tikri, kad tūkstan čiai dabar esamų pasaulyje įvairių laboratorijų kūrėpščiai dirba vis žengdamos visose mokslo srityse pirmyn, taigi netiesioginiai sprendžia ir tarp planetinio susisieikimo proble mą. Kada joms pavyks per žengti metalurgijoj temperatū ros sieną ir svarbiausia, kada joms pavyks surasti tarpchemi ne-atominę cilindriuose reak tyviai panaudojamą energiją (kol kas nesimato jokių per spektvų) dar yra labai sun ku pasakyti. Be šitų dviejų problemų išsprendimo, visos kitos pasidaro visiškai antra eilės ir tėra žmogaus iliuzijų padarinys (tarp kitko — pi gjai platinamas) norint nu

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERISKŲ IR VYRISKŲ ROBŲ SIUVEJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (blokas į rytus nuo De la Roche, užrašas: Rene Bourdages)

Valandos: kasdien 9—6; penktadien. 9-9 ir šeštadien. 9-6.

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

VANCOUVER, B.C.

VASARIO 16 D. LIETUVIŲ S GRAŽIAI VERTINO KANADIEČIAI.

Nėra kitos šventės, kuri darė Vida Smilgytę. Sekančiu kalbėtoju buvo p. A. Danaitis, pasakęs turiningą kalbą apie pasaulyje vykstan čias idėjų kovas ir Lietuvos nepriklausomybę.

Toliau sekė sveikinimai. Pir muoju sveikintoju buvo Dr. W. G. Black, ipilietinimo įstai gos viršininkas, kurio tiesiogė je globoje yra visi naujai at vykę į Kanadą. Dr. Black jau triais žodžiai priminė Lietuvos istoriją, lietuvių tautos didvy riškas kovas už savo tautos laisvę ir reikšė viltį, kad lietu viai vėl atgaus laisvę ir jei tik norės, netrukdomi galės grįžti į savo laisvą tėvynę. Tuo tar pu kvietė lietuvių savo menu, tautiniais šokiais ir dainomis įsijungti į Kanados kultūrinį gyvenimą.

Susirinkimas baigiamas Tau tos himnu. Po susirinkimo se kė kavutė.

Visiems mieliems talkinin kams, būtent: kalbėtojams, koncertinės dalies dalyviams, kavutės ir užkandžių ruošė joms ir visiems kitiems, kurie mums padėjo, tariame širdin giausį lietuvišką ačiū. Lygiai dėkojame visiems tiems, kurie aukavo Tautos Fondui ir rengi mo išlaidoms padengti.

Sakoma, nėra namų be dū mų, lygiai tų

skambino taip pat priauglis: Arėjas ir Vida Smilgiai. Ypa tingai gražiai paskambino mū sų senjorė pianistė D. Radze vičienė. Lygiai meistriškai pa skambino ksilofonu p-lė N. Benstead.

Susirinkimas baigiamas Tau tos himnu. Po susirinkimo se kė kavutė.

Visiems mieliems talkinin kams, būtent: kalbėtojams, koncertinės dalies dalyviams, kavutės ir užkandžių ruošė joms ir visiems kitiems, kurie mums padėjo, tariame širdin giausį lietuvišką ačiū. Lygiai dėkojame visiems tiems, kurie aukavo Tautos Fondui ir rengi mo išlaidoms padengti.

Sakoma, nėra namų be dū mų, lygiai tų

dūmų, deja, turime ir mes Vancouvertėje.

Dirbant kurį nors visuomeninį darbą, visuomet atsiranda ne patenkintų ir kritikų. Jei tie nepatenkintieji savo nepasiten kinimą reikią tik asmeniškai, į juos nekreipiama dėmesio. Bet ši kartą tas nepatenkinta sis K. L. Tarybos veikla savo nepasitenkinimui pareikšti pa naudojo viešo pobūdžio insti tuciją, todėl ir norime šį fak tą čia bent paminėti.

Nors Vancouvertėje buvo žino ma, kad K. L. Tarybos Van couverio skyrius ruošia Vasa rio 16 minėjimą 21 vasario, bet pamaldos lietuviams atlai kytos vasario 14 d. Manėme — tiek to, nes gal svarbios priežastys tai vertė daryti. Sv arbu, kad pareiga atliktą. Bet štai nelaukta staigmena. Va sario 21 d. per pamokslą baž nyčioje gerb. kun. Traškevi čius praneša, kad į tą dieną K. L. Tarybos ruošiamą salėje Vasario 16 minėjimą lietuviai neitų ir jį boikotuotų. Mums atrodė, kad bažnyčia po savo stogą turėtų jungti visus, be išimties, lietuvių, bet ne skal dyti juos.

Turime šiek tiek šviesuome nės: kunigą, buvusį valdinin jų naftos laukų. Greit ar lėtai eksploatuojama nafta visticke nusių žmonių, bet neturime, dar tebėra „juodasis auksas“.

kas dirbtų organizacijose, nei kas rūpintųsi šalpa bei spauda, neturime kas pamokytų mūsų vaikus lietuviškai tikybos, lietuviškai skaityti ir rašyti, nėra kam nei kovoti su įsiga linčiomis piktybėmis, kaip gir tavimas, kortavimas ir kt., kas žlugdo visuomeninę veiklą ir trukdo mūsų pareigas tautai ir tėvynei. Jei boikotus ir vie nos visuomenės dalies kiršini mą prieš kitą tėsime ir toliau, tai ateityje, atrodo, nebeturė sime ir Vasario 16 minėjimų.

Tautos Fondui suaukota 72,25

Aukavo: po 20 dol.: J. Maci jauskas; po 10 dol.: K. Minio ta; po 5 dol.: E. Smilgis ir J. Baltrušaitis. po 4 dol.: P. Dai nius ir S. Nakrošas; po 3 dol.: J. Urbonas; po 2 dol.: A. Sta lionis, P. Radvila, A. Gomas, H. Tumaitis, P. Valančius; po 1 dol.: J. Žemaitis, P. Stalio nius, J. Bartimas, R. Miniota, M. Miklovis, J. Butkus, R. K. A. S., S. Benekeraitis, B. Ra dzevičius; po 50 ct.: G. But kus, H. Kleinsys; po 25 ct. P. Ž.

Rengimo išlaidoms padeng ti gauta aukų 23 dol. 15 ct., tu rėta išlaidų 31,88 dol. Skirtu mas 8,73 dol. padengta iš KL Tarybos kasos.

K. L. Tarybos Valdyba.

AUSTRALIJOJE ATIDENG TI NAFTOS ŠALTINIAI.

Atkelta iš ketvirtjo puslapio. gu Vakarų Australijos laukai istengs žymią Australijos me tinio naftos pareikalavimo pa tenkinti, krašto tautos ūkis daug laimės.

1953 metų gruodžio mėne šį pasaulis gaminio ir suvarto jo apie 13.500.000 statinių naf tos produktų per dieną. Ne žiūrint Persijos naftos laukų ir didžiausios pasaulyje naftos rafinavimo įmonės Abadane praradimo, naftos pasiūla iš tengė patenkinti paklausa. Tai paklausai patenkinti, prie su sidariusios padėties prisitaikin damos, septynių naftos bend rovės, kurių rankose praktiškai yra pasaulio naftos produkci ja, pakėlė naftos gamybą kito se vietoje. Žymesnis naftos ga mybos padidėjimas privestų prie pasaulinės rinkos pakriki mo (kainų kritimo). Todėl pa saulio naftos „imperatoriai“ nuolat stengiasi savo gamybos dydį derinti prie suvartojimo ir stačiagalviškai nesimeta nau jų šaltinių išnaudoti. Tų šal tinių vertė, betgi, visticke yra didelė. Žinomi pasaulio naftos šaltiniai talpina apie 63.000. 000.000 statines naftos. Tai yra daug. Tačiau šaltiniai pa mažu išsenka ir todėl naftos bendrovės nulotos jieško nau jų naftos laukų. Greit ar lėtai eksploatuojama nafta visticke nusių žmonių, bet neturime, dar tebėra „juodasis auksas“.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK AVE, Montreal. Tel. HA 7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fo telius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (išsirimus), įsiuvame sa gas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis, J. Kriaučiūnas, A. Majauskas.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis. 5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis. Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAIŠAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle. Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

ERDMONAS SIMONAITIS.
KOVA SU SENAIS PRIESAIS.

Atkelta iš 3-čio puslapio.

1920 m., esant laisvai mokymui šilutėje, šios vietos prašė tūlas mokytojas, vokiečių Richard Meyer — dabartinis Klaipėdos vokiečių vadovas. Tuo metiniais direktorijos nariai buvo vienos nuomonės, būtent, — mokyklą tarėjas turi mokėti abi krašto kalbas. Mokytojas Meyer mokėjo tik vokiškai. Jis tai raštiškai išpareigojo išmokyti lietuvių kalbą per vienerius metus. Pasitikėdamas mokytojo Meyer pasiūlymą, išėjimais, ir E. Simonaitis, kaip lietuvių atstovas direktorijoje, davė savo sutikimą, kad Meyer gautų minėtą mokyklą tarėjo vietą. Tačiau Meyer ne silaikė savo pasiūlymą ir, užuot mokinęs lietuvių kalbos, pradėjo politikuoti, pasidarydamas nacistinių jokių balno kilpos laikytoju ir neruotus Simonaičio šmeižiku tremtyje.

Erich Knobel, kitas Klaipėdos vokiečių, perėmus lietuviams Krašte valdžią, sumanė pas lietuvius padaryti karjerą. Per kitą asmenį jis Simonaičiui pranešė, kad jo žmona esanti lietuvi — Preikšaitytė (!) Toks jo prisiartinimo būdas nerado jokio atgarsio pas E. Simonaitį. Knobel Simonaičiui to negalėjo dovanoti. Už tai jis šiandien Simonaičio kolia pačiais praščiausiais ir ne kultūringiausiais žodžiais, kuriuos atspausdina tik toks laikraštis kaip „Memeler Dampfboot“.

Tai tik keli pavyzdžiai ir charakteristika tų, kurie buvo savanaudiški nuolatiniai dirbtinos neapykantos Klaipėdos krašte kurstytojai. O kur dar visokie Rietherai, Szameitai, Matzies ir kt... keršto su metimais ar iš piktumo, kad savo laiką, kaip naciai, buvo iš pareigų pašalinę, jie šian dien įžeidinėja, šmeižia ir žemi

na E. Simonaitį per laikraštį. Todėl nestinga laikraštį išskirti antgalvėmis, kaip tai, „Ponas Simonaitis nori patikslinti“, „Ponas Simonaitis „Amerikos Balse“ reikalauja pusės Rytprūsio“, „Ponas Simonaitis gyvena mūsų pini gais“ ir t. t. Iš Simonaičio, kuris metus kankinto kacetuose, jie akiplėšiškai tyčiojasi rašdami: „...mes duotume jam visišką ramybę, jei jis išvyktų iš Vokietijos ir gyventų tik iš savo išgelbėtų pinigų ir vertybės objektų (!)“... Nėgana to, per „Memeler Dampfboot“ jieškoma liudininkų, kad E. Simonaitį galėtų perduoti už „kriminalinius nusikaltimus“ (!) vokiečių teisams. Į tokius „dampfboot“ atsišaukimus atsiliopė visas būrys minėtų nacių, kurie reikalauja E. Simonaitį nubausti. Jų pastangomis Simonaičiui jau prieš kurį laiką buvo atimta kacetininkų pensija.

Visa tai turint omenyje ir matant, kad buvusiems naciams imtis aršesnių priemonių prieš Simonaitį, mums, užjūrio lietuviams, ypatingai reikėtų atkreipti į tai dėmesį. Mūsų gražesnę Lietuvą.

VASARIO 16 ORO BANGOMIS.

Albertos provincijoje oro bangomis lietuviškas žodis — retenybė. Bet štai Edmontono lietuviai suruošia nors 15 min. tos dienos Vasario 16 d. minėjimą per stotį C. K. U. A., bangą 580. Iš Edmontono pasigirsta, nors trumpas, bet lietuviškas žodis. Antras kalbėtojas angliškai, gražia anglų alba, nupasakoja Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 36 metų sukaktį.

Toliau, Lietuvos himnas ir 5 gražios lietuviškos dainelės. Man nėra žinoma, ar iš pokštelių buvo sudainuota, ar patys Edmontono lietuviai jau turi tokį išlavintą chorą, bet sudainuota buvo labai gražiai ir patraukiančiai. Garbė Edmontono lietuviams, kad nors 15 min. surengė lietuvišką valandėlę, Vasario 16 progą.

Tą pačią, Vasario 16 d., Edmontono lietuviai turėjo ir kitą, 20 min. lietuvišką valandėlę, iš prancūziškos C. H. F. A.

stoties, banga 680. Bet šitoji lietuviška programa mums ne sigirdėjo, nes toji stotis labai silpna, ir gal aplink Edmontono 50 mylių spinduliu gal ir girdėjosi, Dieną dar, gal būtų, kiek girdėta, bet naktį, kada to limesnės galingos stotys veikia, tai silpnai stočia, jau mažiausiai, ža galimybės lieka girdėti. Bet pirmoji, C. K. U. A. stotis, gražiai girdėjosi.

Vasario 19 d. priimtuvais ant Albertos transiterio C. B. X., per kurį programos girdisi iš visos Kanados, išgirstu, perduoda dainą lietuviškai. Pa baigus dainą, štai vedėjas (an noucer), pamini gražiai vardą, Vaclovas Sidzikauskas, ir prašo tarti savo tautiečiams žodį. Ir štai mūsų tautietis prabyla, trumpai pasveikina savo tautiečius. Ačiū p. Sidzikauskui už sveikinimus, kurie pasiekė mus tolimoje Kanados Alerte — East Coule.

A. Vaišnis.

INFORMACIJA APIE LIETUVŲ DAUG REIŠKIA.

Gavęs iš „NL“ knygas, tuo jau išdalinau anglų visuomenėi: „Raudonoji žvaigždė“ ir „Lietuviai Kovojo už Laisvę“ padovanau šio miestelio ligo ninės bibliotekai, kur ne tik ligoniai susipažins su Lietuvos kančiomis, bet ir ligoninės personalas — gydytojai, gaestinės gosios seserys ir tarnautojai — darbininkai. Taip pat vieną knygą „Raudonoji žvaigždė“ padovanau fabriko (kame aš dirbu) pirmosios pagalbos punktui. Gailestingoji sesutė, paskaičiusi, buvo sujaudinta.

Likusias knygas bei vieną „Raudonąją žvaigždę“ išdaliu apsišvietusioms anglų šeimoms.

Visi stebėjosi nežmo nišku bolševikų elgesiu. Tad šiandien jau žino, kad esame Lithuanians, o ne Polaks, kaip kad anksčiau būdavo, kai su maišydavo mus, lietuvius, su lenkais. Esu gavęs ir padėkos laišku. Esant dideliams susidomėjimui, prašau „Raudonoji žvaigždė“ dar trijų knygų. Noriu po knygą padovanoti miestelio burmistru, advokatui ir kunigui, su kuriais turiu kontaktą.

Tikiuosi, kad minimos knygos pasitarnaus išgarsinimui Lietuvos vardo ir duos žinių apie bolševikų persekiojimus Lietuvoje.

B. Keburis.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ZUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Jei norite

PARDUOTI AR PIRKTI
NAMĄ ir sunkiai Jums sekasi,
bandykite paskambinti mums.

Štai tik keletas pavyzdžių:

\$3.500 įmokėti, Bloor—Marquette, mūr., 7 kamb. per 2 augštus, gero plano; 2 garažai, viena atvira skola.

\$3.000 įmok., Roncesvalles-Garden, mūr., 7 kamb., 2 virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, garažas.

2.500 įmk., College-Brock,

6 kambariai, 2 virtuvės; įvažiavimas į kiemą.
\$4.000 įmok., Bloor-Brock, 6 kamb. mūr., moderni virt., gražus kiemas, garažas, namas gerame stovyje.
\$4.000 įmokėti. College-Dovercourt Rd., mūr., 8 kambarių, 2 virtuvės, įvažiavimas į kiemą.

MES SKOLINAME pinigus įmokėjimui padidinti vien ntik už Jūsų parašą. Galime paskolinti tiek, kiek Jūs turite savo pinigų įmokėjimui. Pvz. jei Jūs turite \$2.000, galime paskolinti Jums kitus \$2.000; Jei Jūs norite \$3.000 galime paskolinti kitus \$3.000.

Istaigos tel.: OL. 7996 arba OL. 7997

Kuzmas - Baltakys - Plioplys

Namų tel. LA 1250 N. telef. LL 8310 Namų tel. RO 3345

Pošius - Dūda - Maciunskas

Namų telef. JU 7558

J. KARPIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

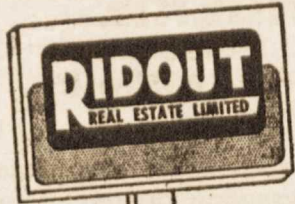
1609 DUNDAS Str. W (kampas Dundas-Brock) Toronto

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turėdami didelį pasirinkimą įvairių anglišku ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

Saugu—Patikima

MŪSŲ NAMŲ APRASYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIŠ KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONE

visais nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalais kreipkitės į šios įstaigos atstovus Hamiltone

J. Valevičius ir A. Pranckevičius

Visookeriopas informacijas suteiks bei patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užeikite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKŠŲ — PLYTELIŲ
dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

LA 7570

WILLIAM BENDENA

REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiskas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) ir senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽYMAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės žukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Fizioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

HAMILTON

KLB-nės HAMILTONO VALDYBOS.

sušauktas posėdis su Hamiltono lietuvių organizacijų pirmi ninkais — atstovais, praėjo labai darnioje darbo nuotaikoje. B-nės valdybos pirm. K. Baronas, atidarymo žodyje, prašė perduoti visų organizacijų nariams širdingą padėką už skaitlingą dalyvavimą naujosios valdybos rinkimuose (daugiau rekordinis skaičius — 291 asmuo) ir už pasitikėjimą, išrenkant B-nės valdybą, mūsų kolonijos tautiškai — kultūrinio darbo vedimui.

Toliau, organizacijų pirmi ninkai buvo supažindinti su KLB-nės Hamiltono valdybos 1954-tų metų darbo planu. Jau gautas pilnas pritarimas, palinkint valdybai sėkmingo darbo. Taip pat buvo nagrinėtas E. Simonaičio atvykimas į Hamiltoną, Lietuvių Namų reikalas ir kt. Diskusijos prarastos vasaros vaikų stovyklos reikalu (švietimo komisijos prievarta užkrauta ant B-nės valdybų pečių — Kbr.), pažymint, kad žymiai geriau (ir ekonomiškiau) būtų jas rengti, sutraukus vaikus iš visų apylinkių į vieną vietą. Ir KLB-nės Hamiltono valdyba atsisako nuo šios stovyklos rengimo.

Nutarta įsteigti nuolatinę biblioteką Hamiltone, atžymėti šiemet spaudos atgavimo su kaktį ir išleisti Hamiltono lietuvių metraštį. Visos Hamiltono organizacijos yra prašomos iki balandžio 30 d. pristatyti medžiagą iš savo veiklos, įskurimo, nuotraukas B-nės vald. sekretoriui St. Da liui, 35 Wilson St. telef. JA 48834. Neužmirštas ir jauni mas. Ateitininkai, Sportininkai ir skautai prizažėjo ir savo organizacijas tįraukti mūsų at žalyną, suteikiant jam progos lietuviškoje dvasioje praleisti laisvas valandas.

Posėdyje, be B-nės valdybos dalyvavo: J. Pleinsys (Aukų kuopa), K. Lukoševičius (Socialdemokr.), St. Konvaitis (sporto klubas), P. Lesevičius (TF), V. Subatnikaitė (skautės), M. Lazdūtis (parapija), J. Mikšys, (Vasario 16 Gim. kom-ja), M. Tumaitienė (Kat. mot.), K. Prielgauskas (Maž. Liet.), J. Giedraitis (Š. F.).

LIETUVIŲ NAMŲ REIKALU

visuotinis Hamiltono lietuvių susirinkimas šaukiamas kovo 28 d. rumunų salėje (20 Murray St. W., netoli CNR stoties) 4 val. p. p. Į susirinkimą kviečiami visi Hamiltono lietuvių.

viai, kadangi šis mūsų kolo nijos klausimas yra vienas svarbiausių šiais metais. Po susirinkimo bus rodomi filmai.

TORONTO VARPO CHORAS.

yra pakviestas B-nės valdybos koncertui, š. m. balandžio m. 11 d. Choras kvietimą priėmė.

E. SIMONAIČIO ATVYKIMUI

sudarytas priėmimo komitetas iš K. Barono, kun. Dr. J. Tadausko, J. Giedraitis, K. Prielgausko, V. Subatnikaitės, K. Lukoševičiaus ir J. Mikšio. E. Simonaitis Hamiltone bus šeštadienį, balandžio 3 d. Ta proga yra rengiama Hamiltone Mažosios Lietuvos Diena su svečio paskaita.

Minėjimas įvyks parapijos salėje 19 val. Po jo bus priėmimas — vakarienė, dalyvaujant Mažosios Lietuvos veikėjams E. Simonaičiui. Hamiltoniečiai, norintieji dalyvauti šioje vakarieneje prašomi iki kovo mėn. 28 d. užsiregistruoti po pamaldų spaudos kioske pas J. Pleinį, arba vakarais telef. JA 22698.

DALYVAUJANT MŪSŲ B-NĖS VALDDBOS

pirm. K. Baronui, vice-pirm. Vl. Antanaičiui, latvių pirm. J. Vilks ir estų pirm. Dr. Arro, vicepirm. Rebane, pereitą penktadienį įvyko posėdis birželio mėn. trėmimų minėjimo reikalu. Kadangi pernai pirmi ninkavo lietuvių, šiemet iš eis pirminko vieta atiteko latviams. Posėdyje, pilnai priimta lietuvių pusės pasiūlyta ši minėjimo tvarka: birželio 12 d. — vieša piniginė rinkliava miesto gatvėse pabaltiečiams pabėgėliams sušelpiti. Rinkliavą vykdyti tautiškais rūbais pasirėdžius, prisegant aukotojų tautinę vėliavėlę. Prieš tai rinkliavos tikslą ir reikšmę, painformuoti per vietos spaudą, o taip pat pasiūnčiant per pašta visiemis namų savininkams atsišaukimus.

Sekmadienį, birželio 13 d. pamaldos ir po to, pernai metų pavyzdžiu — vieša antiko munistinė demonstracija, panašiu maršrutu kaip ir 1953 m. Prie šios demonstracijos nu tarta prašyti prisidėti dar Hamiltono lenkus, ukrainiečius, vengrus ir kt. tautybes. Atžygiavus su plakatais prie Gore Park Kareivio paminklo, būtų padėti vanikai, pasakytos kalbos. Iš čia minėjimas būtų perkeltas į salę.

Principe sutikta ir su pa

kvietimu vieno Kersteno komiteto nario į šį minėjimą.

SV. KAZIMIERO ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

surenge vietos At-kų kuopa kovo mėn. 7 d. Valdybos pirmi ninkui J. Pleiniui tarus įžanginį žodį, sugiedota „Marija, Marija...“ Toliau sekė labai kruopščiai paruošta J. Domeikos paskaita ir meninė dalis, atlikta A. Gurgždytės, L. Verbiekaitės (deklamacijos) ir šeštadieninės mokyklos tautinių šokių grupės. Pabaigoje suvaidintas vieno veiksmo U vaizdelis iš dabatinės Lietuvos gyvenimo, J. Kuzmicko „Regėjimas“. Vaidino: A. Juozapavičius, V. Laniauskas, R. Zubrickas, K. Bungarda, St. Verbickaitė, St. Verbickas, L. Kaminskaitė. Režisūra A. Stasevičiaus, dekoracijos dail. Žilinsko; kostiumai S. Domeikienės.

HAMILTONO LIETUVIAI

su pasitenkinimu sutiko žinią, kad jų pasėta sėkla — Pirmojo Lietuvių Diena, sparčiai pradėjo augti, pasiekdama savo šaknimis Toronto lietuvių koloniją, kuri rugsėjo mėn. prarės II-jąją Lietuvių Dieną Kanaadoje. Hamiltonas linki sėkmės Torontui. Kbr.

TFA HAMILTONO SK. VA SARIO 16 D. MINĖJIMO AUKŲ RINKIMO APYSKAITA.

Iš viso 248 asmens suaukojo du šimtus devyndešimt šešis dol. ir 55 ct.

Aukojo: po 5 dol.: J. Svila, Vl. Kunkulis, Kl. Prielgauskas; po 3 dol.: Vl. Bartninkas, J. Karaliūnas, Pr. Sakalas; po 2 dol.: Kybartas, Ad. Matuliūnas, S. Kronas, J. Bu lionis, Stefa Gudavičiūtė, Br. Liškauskas, E. Dargienė, Ant. Kamaitis, J. Giedraitis, St.

Senkus, Bartkus, Steigvila, Petkūnas, Bucevičius, Ivanau skienė, Vaitkus, Vl. Kazemėkas, Alf. Patamsis, J. Kazic kas, P. Giedraitis, Edv. Sudi kas, O. Sutkaitis, Alb. Ščiuka, H. Kazlauskas, Vincas Kežė naitis, T. Apanavičius, Vyt. Kazemėkas, J. Stungevičius, St. Bakšys, K. Meškauskas, J. Stonkus, M. Valevičienė, J. Jackūnas, J. Steiblys, Alf. Pau kštys, Ever. Apanavičius, Vy tautas Apanavičius, kun. dr. J. Tadaraukas, J. Palmer, Pil kauskas, Barr, Pr. Rakauskas, J. Ylys, V. Navickas, J. Brei chmanienė, X. Y.; Alb. Jankū nas, V. Gvalda.

Aukojusių mažesneis su momis, dėl vietos trūkumo ne galėjome paskelbti.

Visiems aukotojams maloniai dėkojame!

St. Bakšys, vedėjas.

V. Urbaitis, išdininkas.

MEDŽIOTOJŲ BALIAUS, įvykusio 1954 m. sausio 9 d. Royal Connaught viešbuty, apyskaita:

1. Įėjimas iš 180 asmenų po 1.25 dol. 225,00
2. Už staliukus 76,00
3. Bufeto pelnas 41,55
Viso pajamų 342,55

1. Už salę 100,00
2. Orkestras 85,00
3. „T2“ už 2 skelbimus 24,00
4. „NL“ už 2 skelbim. 24,00
5. Už gėles 6,00
Viso išlaidų 239,00
Pelnas 103,55

St. Bakšys, vedėjas.

V. Urbaitis, išdininkas.

KAUKIŲ BALIAUS

įvykusio 1954 m. vasario 26 d. Armėnų salėje, 69 Princess St., apyskaita:

1. Už 289 įėjimo bilietus po 1,25 dol. 361,25
2. Rubinės pelnas .. 10,20
3. Užkandžių pelnas .. 2,55
4. Gėrimų buf. pelnas 121,65

Adamonis ir Budriūnas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Namų pardavimui:

Rosemounte:

2-jų šeimų po 5 kamb. Naujas, cantr. šildymas. Garažas. Kaina 16.000. Įmokėti 6.000. Be garažo įmokėti 5.000.
3-jų šeimų. 2 butai po 3 km. ir 1 butas 5 km. Naujas. Centr. šildymas. Kaina 19.250. Įmokėti 7.500.

1 šeimos. 4 kamb. namas su sklypu ir visais baldais. 9 metų. Kaina 7.750. Įmokėti 4.300.

Park Extention: 2-jų šeimų po 4 kamb. 5 metų. Šildym. oru. Kaina 13.500. Įmokėti 5.000.

Centre:

2-jų šeimų po 4 kamb. Labai gerame stovy. Kaina 11.000. Įmokėti 3.500.

Verdune:

Allard. 2-jų šeimų po 5 kambarius, pusiau pristatytas

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITĖS Į PIRMĄJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTATE ĮSTAIGĄ.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI!

NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.

Jums mielai padės AGENTAI:

A. GRAŽYS RA 1-3148 A. SKREBUTENAS TR 9768
B. JAZOKAS PO 6-9041.

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.
Telefonai LA 7932. LA 9871. PO 6-6495.
177 Sherbrooke St. W. kambarys 5, Montreal.

DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas,
Suknelė ar
Skrybėlė

\$1.

Paimame iš namų ir pristatome į namus visame Montrealyje ir priemiesčiuose. Darbą atliekame sąžiningai.

NE. 5-0303

St. CATHARINES, Ont.

REKOLEKCIJOS

Metinės rekolekcijos šios kolonijos lietuviams įvyks kovo 26, 27 ir 28 d. d. Pamokslai vakarais 7 val., kuriuos sakys T. Paulius Baltakis, O. F. M. Pamaldos vyks įprastoje vietoje, tik šeštadienio vakare ne koplyčioje, bet viršų bažnyčioje.

GAUTA SALĖ.

Lietuviškam jaunimui iš visų keturių kolonijų: St. Catharines, Welland, Port Colborne ir Niagara Falls, Ont., susibūrimui bendram veikimui yra gauta salė: 1968 Barker St., Niagara Falls, Ont. Suvažiavimai vyks sekmadieniais po pietų iki 6 val. vakaro. Kviečia mas visas lietuviškasis jauni

Viso pajamų 495,65
1. Už slė 50,00
2. Orkestras 85,00
3. Už nupaišymą skelbimo 11,00
4. „T2“ už skelbimą 9,00
5. „NL“ už skelbimą 9,00
6. 3 premijos geriausiems vako kostiumams... 30,00
7. Įvair. smulkm. įsl. 3,45
Viso išlaidų 227,45
Pelnas 268,20

St. Bakšys, vedėjas.

V. Urbaitis, išdininkas.

PADEKA.

Šių metų žiemos sezono mūsų surengti Medžiotų balius sausio 9 d. ir Kaukių balius vasario 26 d. dėl nepalankių aplinkybių pelno davė žymiai mažiau negu tie patys paren gimai praėjusiais metais.

davė žymiai mažiau negu tie patys parengimai praėjusiais metais.

Medžiotų baliuje, kuris davė 103,55 dol. pelno, mums talkininkavo šie hamiltoniečiai: p. Ročienė, p. Šopienė, ponai: J. Mačiukas, J. Bajoriūnas, V. Juzokas, J. Rastauskas, B. Daugilis ir P. Brasas. Iš Kaukių balius gauta 268,20 dol. Jame talkininkavo mieliosios ponios J. Kazlauskienė ir L. Meškauskienė; gerieji tautiečiai: J. Sakalauskas, A. Petkevičius, J. Svila, P. Rainys ir J. Bajoriūnas. Iš abiejų balių gražių nuotraukų mūsų kronikai padarė p. A. Jūraitis.

Augščiau išvardintiems tautiečiams už jų pagalbą šiuose parengimuose tariame mūsų nuoširdžią padėką!

Graziesiems „katinkams“, šviesiajam „saulėgraziui“, tem peramentingai „havajietei“, baisiajam „enkavedistui“, su vargusiam „kolchozininkui“ ir porai dešimčių kitų tautiečių, pajaviriusių kaukių balių įdomiais kostiumais, visu mūsų nuoširdumu giliai dėkojame! Mūsų šiemet hamiltoniečiams ir svečiams iš kitur, dalyvavusiems šiuose parengimuose, aiščiui ir kviečiame į mūsų muose, mes siunčiame didžiau trijų metų sukakties koncertą — vakarą, įvykstantį gegužės mėnesį!

Hamilton, TFA Kanaadoje 1954 m. kovo 8 d., Htmiltono Valdyba.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVEJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvės kabinai ir kiti įv. medžio dirbinių.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanaadoje. Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Telef.: TR 4048.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS. ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester) MONTREAL

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTURĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIK DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. RA 7-3120

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzin

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

Ši sekmadienį, kovo 21 d., DIDELIS KONCERTAS

Aušros Vartų bažnyčios statybai

VIETA: Plateau salė, Lafontaine Park, 3710 Calixa Lavallee. LAIKAS: Kovo 21 d., 3 val.30 min. po p. ĮEJIMAS: auka vienas doleris.

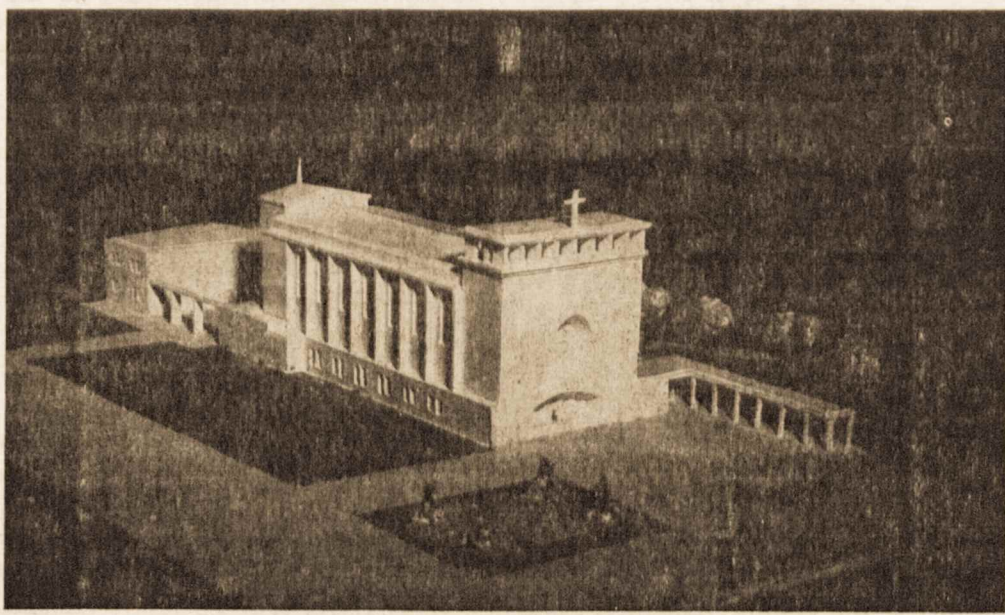
VISAS pajamas menininkai skiria A. V. bažnyčios statybai ir VISUS TAUTIEČIUS KVIEČIA ATSLANKYTI KONCERTE.

SPAUDOS ATSLIEPIMAI
apie koncertantus:
„Drauge“ Vyt. Radžius po koncerto Čikagoje rašė: „... Iš tikrųjų, kas klausėsi jų koncerto buvo sužavėtas... Sol. Kardelienės tiksli interpretacija, nuostabus išgilinimas į žodžių prasmę ir išjautimas muzikinės kūrinio dvasion, pavyzdingas žodžių ištarimas sutei-

kė nepaprastai šventišką nuotaiką visam vakarui“.
„Naujienose“ J. Geldoriškis rašė: „... Turtingą programą dar labiau įvairino pats dainų atlikimas... Žodžiu, kiekviena daina turėjo ryškų ir jai vietą tinkantį pobūdį... Klausytojai, tiesiai sakant, buvo sužavėti. Dainininkė pasirodė esanti didelė menininkė...“

„Dirva“ rašė: „... kerėtinai sužavėjo ir nukėlė į Lietuvos laisvės ir operos žydėjimo laikus...“
„Laisvoji Lietuva“ rašė: „... dainos buvo su nepaprastu jautrumu ir išjautimu meistriškai išpildytos. Po Kačėnauko „Našlaitėlės“, arba „Tremtinių lopšinė“, ne tik moterys, nosinaičių įsėjojo, bet ir vyr

ai ūsus šluostėsi...“
„Tėvynė“ rašė V. Braziulio plunksna: „Jeigu mes esame branginę E. Kardelienę Lietuvoje, tai dabar lygiai Nukelta į Montrealio kroniką.“

MONTREAL

SUDARYTAS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 10 METŲ MIRTIES SUKAKTUVIŲ MINĖJIMO KOMITETAS.

Kovo mėn. 14 d. „Aušros Vartų“ parapijos patalpose įvyko Kanados Lietuvių Tautinės S-gos Montrealio Skyriaus iniciatyva sukvietas lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas. Prezidento Antano Smetonos 10 metų mirties sukvietimų minėjimo reikalu. Į pasitarimą atsiuntė savo atstovus šios organizacijos: Kanados Lietuvių Tautinės S-gos Montrealio Skyrius, Liet. Kar. Kūr. Savanorių Montrealio Skyrius, Akademinių Sambūris, Skautų Tuntas, Skaučių „Neringos“ Tuntas, Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja, Liet. Atgimimo Sąjūdžio Montrealio Skyrius, Katalikų Moterų D-jos Montrealio Skyrius, Kanados Liet. Bendruomenės.

PARDUODAMA batų dirbtuvė, turinti naujas, geras mašinas ir visus kitus įrengimus. Teirautis 3724 Wellington, Verdun.

Dr. J. ŠEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA
Office 4906 Wellington
VERDUN. Tel. YO 3611.
Val.: 11—12, 2—4, 6—9, šeštadieniais 11—1
pagal susitarimą.
mų 1038 Osborne Av.
VERDUN. Tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA
prilima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS
Dr. R. CHARLAND
956 Sherbrooke E.
Telef.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis
956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

KLCT PREZIDIUMO POSĖDIS

įvyksta kovo 19 d., penktadienį, 7 val. vak. Šv. Kazimiero arapijos salėje. Tą pat dieną 8 val. vak. ten pat renkasi ir KLT Montrealio skyriaus valdyba. Įvyks informacinis pasitarimas. Atskirų pakvietimų nebus.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIAUS

susirinkimas ir valdybos rinkimai skelbiami kovo 28 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Plačiau sekančiame numeryje.

KLT M SK. V-ba.

ERDMONO SIMONAČIO SUTIKIMAS.

E. Simonaitį Montrealio stotyje sutiks Maž. Liet. Bičiulių Dr-jos bei Montrealio apyl. bendruomenės atstovai, taip pat ir spaudos atstovai. Draugijos ir organizacijos, norinčios pasveikinti E. Simonaitį, akademijos metu ar dalyvauti jo sutikime stotyje, dėl laiko, teiraujasi pas K. Andruskevičių, tel.: DE 2384 kovo 20 d.

MLBD C. V-ba.

E. KARDELIENĖS MUZIKOS STUDIJOS
mokinių koncertas paskirtas gegužės 2 dieną, sekmadienį, 4 val. po pietų McGee salėje, Pine Ave 220. Tą dieną prašoma rezervuoti koncertui.

MIRĖ

ANTANAS JUODIS.
Šeštadienį, kovo 13 dieną mirė verdunietis Antanas Juodis. Velionis buvo 48 metų amžiaus, Kanadon atvykęs antriosios emigracijos metu. Pašarvotas pas Willson'ą. Laidojamas trečiadienį, kovo 17 dieną. Paliko žmoną ir dvi mažas dukreles.

— Egipte bus seimo rinkimai. Seimas susirinks liepos 22 dieną.

D.L.K. Vytauto Klubas

2159—61 ST. CATHARINE ST. E.

MALONIAI KVIEČIA VISUS!

Juožų vakariene

ŠI ŠEŠTADIENĮ, KOVO 20 D. 7.30 V. VAKARO.

Įžanga \$ 1.50.

! MONTREALIO LIETUVIUS!

Balandžio 23 d. Neo-Canada diečių komisija ruošia parodą, kurioje gali dalyvauti visi Kanadoje gyvenantys ateiviai. Paroda tęsis nuo balandžio 23 d. iki gegužės 1 dienos.

Parodoje galima išstatyti eksponatus tiksliai vaizduojančius tautos meną, įvairius meno išdirbinius, tautinius rūbai, vėlavos, knygos, herbai ir tt.

Savarankiški amatininkai išdirbinių, įvairių tapybos ir keramikos išdirbinių.

Parodoje kiekviena tauta gauna atskirą skyrių.

K. L. B. Montrealio Apylinkės Valdyba sudarė tam reikalingą komisiją iš pp. A. Gražio, H. Valiulio ir P. Povilaicio, kuriems pavesta paruošti ir pravesti šią parodą, — surinkti iš savo tautiečių eksponatus ir, parodos laikui pasibaigus, juos grąžinti savininkams.

Visi Montrealio lietuviai — nuoširdžiai prašomi pasinaudoti šia paroda ir visus turimus meniškus išdirbinius joje išstatyti. Nepagailėkime savo triūsą išgarsinti mūsų tautos vardą tarp kitų tautų, dalyvaujančių šioje parodoje. Sukrūskime visi ir neapsileiskime. Mes daug ką turime parodyti, ką mūsų sena tauta yra sukūrusi. Neo-Canada diečių komisijoje mūsų bendruomenės pastoviai atstovauja p. I. Kibirskytė ir p. inž. Balsys.

Smulkesni nurodymai, kur ir kada pristatyti atrinktus eksponatus, bus per spaudą paskelbti vėliau. Negalintieji pristatyti savo eksponatų į nurodytas vietas, prašomi paimti formuotą apie tai komisiją, kuri eksponatus paims iš namų. Šios parodos reikalu informacijų prašome kreiptis telefonu.

nu: A. Gražys — RA 13148, H. Valiulis — FI 7997 ir P. Povilaitis — RA 24410.

Į talką, sesės broliai.

KLB Montrealio Ap. V-ba.

Atkelta iš koncerto skelbimo.

tie, kas ją aiškiai atsimena, kaip ir tie, kas ją tik dabar tu rėjo laimės pažinti, — visi vienodai buvo jos talento ir jausmingumo sparnais perkelti į tikrojo meno pasaulį, pergyveno kilnaus džiaugsmo ir liūdesio valandėles, suvirpėjo visa širdimi dėl stiprių išpuščių ir verkė, verkė net vyrai, verkė didžio grožio asaromis... Apie pianistą K. Smilgevičių „Drauge“ A. Skridulis rašo: „Tai vienas iš pirmųjų lietuvių pianistų. Turėdamas lengvą techniką ir gerą toną, bet vengdamas pigių efektų, atliko kūrinius be priekaištų.“

„Tėvynėje“ V. Braziulis rašo: „Atskirai skambindamas, jis parodė didelį prityrimą, į kurį riniusi išgilinimą, nuostabių instrumentų valdymą, slinkties bei spartos tikslumą ir jautrų muzikalumą. Šitokio virtuozo rankose slypi didelė stebukla dario galia...“

O apie abu mūsų koncertantus „Drauge“ V. Giedraitis rašo: „jis rašo: „Reikia pasakyti, kad panašaus meninio lygio koncertai Clevelande nėra labai dažni. Atsilankiusioji publika menininkams pareiškė tokią entuziazmą, kokį Clevelando lietuvių salėje labai retai tetenka girdėti.“

MUZIKOS PROFESORIŲ

V. Bacevičiaus, J. Žilevičiaus, J. Armono atsiliepimai yra labai rimtai pamatuoti ir visi lygiai gražūs, bet juos jau reikėtų perspausdinti ištaisai.

TORONTO

O'KEEFE'S BREWING COMPANY LTD.

per savo atstovą p. Leslie Horwath kovo 11 d. pakvietė didesnę skaičių lietuvių į savo tur. Alaus pramonės ugdytoją Simcoe Str. — Dundas tikslu supažindinti su paskutiniaisiais techniniais laimėjimais.

Jei alaus gamybos menas yra daug senesnis, kaip piramidės, tai šiame kontinente jis pradėtas tik 17 amžiuje. Pirmoji alaus gamykla Kanadoje buvo įkurta Quebec, išsivysčiusi palaipsniui į stambią pramonės šaką, suteikusi darbo ne vienam lietuviui.

Susipažinę su gamybos procesu, stebėjom pilstytojus bei pakavimo skyriuje, kur naujos modernios mašinos pripildė per vieną minutę 225 bonkas alaus. Po apžiūrėjimo buvo vaišės.

Tenka pastebėti, kad šios įmonės pastatai įrengti tik prieš kelis metus ir savo aplin-

ka bei moderniu įrengimu skiriasi gerokai nuo matytų kaimo tur. Alaus pramonės ugdytojas Kanadoje yra patikrintas gera Fed. Vald. taxų mokesčių politika. Kas padeda ugdyti tiek kiekybę, tiek ir kokybę.

V. S. PRANESIMAS ATSTATYMO KLAUSIMU.

PLIAS skyrius, Toronto, kovo 27 d., 5—8 val. vak. di džiojoje Lietuvių Namų salėje rengia alutį su pranešimu tema „Lietuvos žemės ūkio so dybų grupavimo klausimu“. Po preižo įvyks diskusijos. Kviečiami dalyvauti PLIAS nariai ir visuomenė. Valdyba. ŠV. ANDRIAUS LIUTERIO NIŲ BAŽNYČIOJ

Carlton ir Jarvis gt. kampe, sekmad. kovo 21 d. 2 val. pa grindinės lietuvių pamaldos ir 7 val. vak. vakarinės Gavenios pamaldos.

Kun. dr. M. Kavolis.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves nuo 2—4 pp. ir 6,30—8 vv., ketvirtadieniais ir šeštadieniais 2—5 pp. X-ray (Roentgeno) kabinetas.
Tel. ME 2933

Jonas J. Juškaitis

Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete.
932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.
(Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

Nuosavybės arba biznio pirkimo ar pardavimo reikalais, paskolų gavimo, namų ar biznio apkaivimo ir teisingo patarimo reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą be obligacijos.

Esu Toronto miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS St. W., (prie Dufferin) TORONTO.
Telefonai LO 2738, vakarais HU 9-1543

Naujas mūsų skyrius

1597 Bloor St. W. Tel. LA. 8772

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI